

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Okos agrárizmus.

Budapest, december 27.

(8.) Első szempillantásra pikánsnak tetszik az eset, de jól megnézve egészen komoly és egészen természetes. Az eset ugyanis a következő. Az Országos Iparegyesület egyik szakosztálya, az iparpártoló szakosztály ma elnököt választott. A választást Matlekovits Sándor, az egyesület végrehajtóbizottságának az elnöke vezette. Az ő indítványára választották meg a szakosztály elnökének gróf Széchenyi Imrét. Ugyebár, ez eddig pikáns, ha meggondoljuk, hogy Matlekovits Sándor, akit a merkantilista politikusok típusaként emlegetnek és gyűlölnék az agrárius pennák, az iparpártolás ügyének egyik vezető állására gróf Széchenyi Imrét ajánlja, akit országsszerte úgy ismernek, mint az agrárius érdekek buzgó és hivatott harcosát. Még pikánsabb, hogy gróf Széchenyi Imre, akit az Iparegyesület emberei — csupa szemenszedett merkantilista — erre az állásra megválasztották, beköszöntő beszédjében nemcsak el nem tagadja az agrárius mivoltát, hanem nyíltan, erősen hangsúlyozottan vallja magát agráriusnak és mint ilyen ajánlja felszolgálatát az iparpártolás ügyének. Ámde azonnal elveszti a dolog minden pikáns színetét, ha elolvassuk az új elnök székfoglalójának a következő mondatát és érdeme szerint elmélkedünk is rajta. Az agrárius Széchenyi Imre olyat mondott, amit a józan merkantilista lélek szívesen fogad be, s ami ellen józan agrárius lélekkel nem szabad tiltakozni. Ráfogásnak mondta azt, hogy az agráriusok ellenségei az iparnak és elnöki működésének programjával vallotta azt a törekvést, hogy ezt a ráfogást megcáfolja. Programként hirdette a termelés összes tényezőinek az érdekközösségét és az összes tényezők harmóniáját állította oda, mint az ország gazdasági felvirágzásának az alapfeltételét.

Hogy ráfogás-e az, amit gróf Széchenyi ráfogásnak mondott, azt ne fesszegessük. Nem is fontos ez a kérdés akkor, mikor egy agrárius, aki büszkén vallja magát agráriusnak, nemcsak az ipar lelkes barátjával mutatkozik be, hanem egyúttal erőteljes akcentussal hirdeti a termelés összes tényezőinek a harmóniáját. Az ilyen agrárizmus bizonyára nem ellensége sem az iparnak, sem a kereskedelemnek. Az ilyen agrárizmussal bátran kezelt foghat a merkantilizmus, amely Magyarországon nem lehet ellensége a földművelés érdekeinek. Bolond merkantilista volna az, aki az ipar és a kereskedelem érdekeit az agrár érdekek elnyomásával akarná érvényre juttatni; aminthogy bolond agrárizmus az, amely a magyar ipart és a magyar kereskedelmet, a magyar mezőgazdaság legtermészetesebb fogyasztóját üldözni akarja. Ne vitatkozzunk most azon, hogy vannak-e nálunk ilyen bolond merkantilisták és ilyen bolond agráriusok. Az kétségtelen, hogy olyan merkantilista harcot, amely az agrár érdekek elnyomását merete volna vallani, sohasem hallottunk; ellenben igenis sűrűn jelentkeznek olyan törekvések, amelyek az agrárius érdekek jelszava alatt a kereskedelemmel és iparral szemben ellenséges indulatokat.

Egyoldalú merkantilizmus Magyarországon eddig alig van; sokáig egyáltalán nem is volt; egyoldalú agrárizmus, amely a nyíltan bevallott osztályharcot hirdeti, nemcsak van, hanem már régóta törekszik a vezető szerepre. Nem sorozzuk mi ennek az agrárizmusnak a fogalma alá a mezőgazdasági érdekek oltalmazását. Ez egészen jogosult mindenütt, de különösen jogosult Magyarországon. A harcoló agrárizmus nem erre törekszik. A harcoló agrárizmusnak nem a földművelés gazdasági érdekei adják az igazi célját. Az az agrárizmus, amely csak ezt a célt szolgálja, nemcsak jogosult, hanem rokonszenves is. Az az agrárizmus a gyűlöletes

és veszedelmes, amely a földművelési érdekek védelmének a cége alatt a nagybirtokos osztály politikai uralmáért küzd, s ennek a célnak a szolgálatára igyekszik sorakoztatni az egész magyar gazdaközöniséget.

Ezzel az agrárizmussal áll szemben legújabbban az a merkantilizmus, amely az ingatlan nagytőke uraival szemben az ingó nagytőke urainak a társadalmi és politikai védekezését szervezi. Ez a merkantilizmus a bevallott ellenfele az agrárizmus neve alatt folytatott osztályharcnak. De a valóságban épp oly kevéssé szorítkozik az agrárius vezetőik törekvése a nagytőke ellen irányuló küzdelemre, amely kevéssé azonosítható egyrészt az agrárius nagybirtokos érdeke a kisbirtokos és a középbirtokos érdekeivel, másrészt a mozgó nagytőke érdeke a kereskedelem és az ipar érdekeivel. A földművelés, a kereskedelem és az ipar érdeke: gazdasági érdek és mind a három szépen megfér egymással; a nagybirtok urainak és a pénzkirályoknak egymás ellen való harca pedig osztályharc; harc a politikai és társadalmi hatalomért. A hatalmi érdekek harca az, amely elválasztja egymástól az egymásra utalt gazdasági tényezőket. A gazdasági érdekek helyes felismerése az, amely egyesíti őket, amely a természetellenes választófalakat lerontja és a szükséges harmóniát megteremti.

Ezt a harmóniát hirdette ma olyan férfiu, akit joggal mondhatunk a magyar gazdaságtársadalom egyik hivatott képviselőjének és hirtette olyan körben, amely a magyar iparosvilág leghivatottabb képviselője. A *genius loci* különös fontosságot ad ennek a komoly és okos beszédnek. Az iparosok körében ma is, mikor mind a két felől mesterséges uton akarnak ellentétet teremteni a magyar közgazdaság különböző faktorai és egyúttal a magyar társadalom különböző osztályai között, nyomós jelenség az, hogy az iparosvilág egy vezető

TÁRCA.

Ünnepek után.

Én nem tudom: talán már nincs is ünnep!
Vagy arra nincs csak, ahol én vagyok?
Álmok, remények igazán letűnnek,
Vagy tiszta fényük rám már nem ragog?
Csak én törtem meg gyötrelmes tusába',
Vagy senkinek sincsen már ifjúsága?...
Szívem hideg, fásult, sivár a lelkem,
Karácsony elmúlt, s én nem ünnepeltem!

A dicsfény, apró gyertyalángban égve,
Régente rám is forró fényt vetett;
Óh küldtem én is hő fohászt az égbe,
S szememben akkor könnyesepp reszketett!
Akkor!... Ma már a gyermek tiszta álma,
Ha visszatérne hozzám; — nem találna!
Szívem hideg, fásult, sivár a lelkem,
Karácsony elmúlt, s én nem ünnepeltem!

Még izzott bennem a remény parázsa,
És várva-vártam ezt az ünnepet!
Úgy lestem: rám borúl-e szent varázsa,
Mely régen mindig újra meglepett.
Kerestem otthon, a sötét szobába',
Templomban, utcán, mindenütt hiába!...
Fagyos maradt, fásult maradt a lelkem,
Karácsony elmúlt, s én nem ünnepeltem!

Ki, úgy mint én, az ünnepet kereste:
Csak annyit látott, hogy a nép mulat,
Hogy a színházak mind megtelnek este,
S hogy a korezmákban több a hangulat.
De mit az édes, bús emlékezősek
Gyermekkorából az agyába véstek,
Azt nem találta meg sehol se lelke,
Karácsony elmúlt; — s ő sem ünnepelte!

Talán nem volt más ünnep ezelőtt se?
Talán nem volt soh'sem tisztább a hit?
Csak minden bátyja búsan nézi, öcsese
Mint éli át az ő emlékeit!
Igaz karácsony! A tiéd a gyermek!
Kik elveszítnek, vissza soh'se nyernek;
S tán épp azért fáj, búsul, sir a lelkünk,
Mert mások lettünk s másképp ünnepeltünk!

Nem ismerem bár s nem tudom ki lenne!
De kell, hogy éljen valahol a lány,
Ki, ifjúságom álma élve benne,
Új ifjúságra ébreszt oldalán!
Megesaltak, cserben hagytak mind az álmok,
Csak ez maradt meg s ez nem lehet álmok!
Szívem övé lesz, ifju lesz a lelkem,
S ünnepek úgy, mint egykor ünnepeltem!

Latskó Andor.

Erőszakos halál.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Fessl Géza.

Olyan számsorokat szedegettünk elő — a társadalom főkönyvelőjének, a statisztikának jegyzőkönyvéből, — melyekben minden egység: egy-egy lezárt emberéletnek az értékét képviseli. Nyilvánvaló, hogy itt az alapvető egység értéke: matematikus. Megannyi X az, mely ugyanannyi ismeretlen jelent. Az individuális érzés van hivatva rá, több vagy kevesebb értéket tulajdonítani annak az állandó ismeretlennek, amelynek összesített egységeiből alakul a nép, a nemzet, a faj, az emberiség.

... A Halál urának évi termése e hazában rendszeren négy- és ötszáz ezer lélekszám között váltakozik. A legutóbb megállapított végeredmény ez: 456.736. Ez az az embermennyiség, mely a múlt évben egy kontignációval mélyebbre került. Az élénken nyüzsgő földszinről leköltözött ama sötét és nyugalmas rétegek, amelynek nem alatta, hanem fölötté terem a virág.

A szociológusok úgy egyeztek meg a statisztikusokkal, hogy a Halál birodalmának bevételeit, vagy más szóval az Elet világának exportját: két főrovat alatt elkülönítve kell följegyezni. Az egyik alá azokat a meghalt embertársakat sorozzák, akiknek az ugynevezett természetes halál jutott ki életzáró mozzanatul. A másik főrovat alá pedig azokat jegyzik, akik az erőszakos halálak lettek áldozatai.

Az utóbbiakat ismét a következő négy csoport őrli föl: balesetek halottai, öngyilkosok, gyilkosságok áldozatai és a kivégezettek. Főösszegük évente rendszeren több mint: tízezer.

testületének a bizalma egyik vezető állásra agráriust szemel ki, nem azzal a céllal, hogy egy jelentékeny egyéniséget, egy jelentékeny munkaerőt az agráriusoktól elhódítson, hanem annak a dokumentálására, hogy lehet valaki egy személyben hivatott munkása az agrárius érdekeknek is, az ipari érdekeknek is. És gróf *Széchenyi Imre*, elhivatván erre az állásra, készségesen áll rendelkezésére az iparpártolás ügyének, a nélkül, hogy elfordulna az agrárius érdekek szolgálatától, amelyhez hozzákapcsolja egész múltja, meggyőződése és hajlandósága. És mikor vállalkozik az ipari érdekek szolgálatára, ugyanakkor agráriusnak vallja magát, okosan és bátran téve tanúságot arról, hogy a kétféle szolgálat között nincsen inkompatibilitás.

Ezt az inkompatibilitást nagy erőlködéssel igyekeznek megcsinálni azok, akiknek az ellentétek szítására szükségük van. És meggondolatlanul támogatják ezt az igyekezetet mind a két tábornak tulzói, akik jóhiszemű elfogultságukban lépnek a csalfa jelszavaknak. Szerencsés dolognak tartjuk, hogy az Országos Iparegyesületben ez a mai választás megesett. Plasztikus bizonyítékot szolgáltatott ez a választás arra, hogy valóságos ellentétek nincsenek az ipar és a mezőgazdaság között. Az egyik szorosan reá van utalva a másikra és mind a kettőt lehet szolgálni egyforma szeretettel és buzgósággal. És bizonyítéka ez a választás annak is, hogy az ipar hivatott képviselői és az agrárius érdekek hivatott képviselői fel is ismerik a maguk érdekeinek a közösségét, és még ma is, mikor annyit hallunk beszélni a gazdasági érdekek ellentéteiről, szilárdan megőrzik a maguk józan ítélőképességét.

Rokonszenves és biztató jelenség ez a választás már önmagában véve is. Az a beszéd pedig, amellyel gróf *Széchenyi Imre* új tisztségét elfoglalta, valósággal politikai eseményné avatja. A józan és okos agrarizmus hitvallásának lapidáris foglalatja ez a beszéd. Agrárius mondta az iparosoknak. De értsenek rajta az agráriusok is. A merkantilizmus képviselői, akiket anatómával illetnek az agrár érdekek nagyhangú szóvivői, tapsoltak ennek a beszédnek. Hogy mit szólnak hozzá az agráriusok, azt nem tudjuk. Ha minden agrárius tapsolni fog neki — amint minden iparos és kereskedő tapsol — akkor rendben vagyunk. Akkor nincs többé különbség Magyarországon merkantilista és agrárius között.

Első pillanatra nagyon könnyűnek látszik megkülönböztetni egymástól az erőszakos — és a természetes halált. A *vasdag különbség* e két halál-ozási ok között csakugyan szembeszökő, nyílt, világos.

Valami belső baj öli meg emezeket, viszont erőszakos beavatkozás az életfeltételek el nem engedhető procedurájában, ez pusztítja el amazokat. Amde akadtak olyan szociológusok is, akik az erőszakosság fogalmát kibővítették, a fogalomnak behatárolás vonalait a felbőr seibein, a véraláfutásokon, az erőszakos elváltozások külső tüneteinek tal terjesztik.

Nem-e erőszakos halál áldozata Sokratesztől kezdve mindenki, akivel megittatták a mérgepoharat?

De igen. Ez kétséget sem szenved. A mérge belülről, a golyó kívülről kezdi meg a támadást az életfeltételek ellen.

Ez formabeli különbség.

De menjünk egy lépéssel tovább.

Aki valamely szabad társadalom szabad polgára gyanánt éhen hal meg, azt vajjon a természetes vagy az erőszakos halál áldozatai közé soroljuk-e?

Kinek a szájába adjuk e rettenetes mondat, hogy: az éhenhalás természetes halál?

A társadalmi rend barátainak tudományosan nyugodt és minden keserűségtől ment enunciaciója legyen-e ez, vagy pedig a felforgatás apostolainak izzó gyűlöletben megfogalmazott keserű iróniája? Alkudjunk meg.

Bizonyos, hogy a társadalmi rendet nem csupán szaronyok, de egyuttal konvencionális hazugságok is őrzik. Az egyik a fizikai, a másik a szellemi véderő állományához tartozik. Egyiknek sem szabad kapitulálnia az irónia előtt, bármennyi legyen is abban a keserű igazság.

Ha mi, a fennálló társadalmi rendnek talán hűséges, de minden bizonynyal alkalmazkodó

Amint ahogy az okos agrarizmus és az okos merkantilizmus között — példa mutatja — eddig sem volt különbség.

BELFÖLD.

Minisztertanács. A karácsonyi ünnepek miatt tegnapi elmaradt minisztertanácsot ma délelőtt tartották meg a miniszterelnöki palotában. A beteg honvédelmi miniszter kivételével a kabinettet összes tagjai részt vettek a tanácskozásban.

KÜLFÖLD.

A 14-ik §. A rendesen jól értesült prágai *Národní Listy* azt jelenti egy bécsi táviratában, hogy Ausztriában december 30-ikán megindul a 14-ik §. alapján való kormányzás. A nevezett lap szerint az uralkodó a paragrafus alapján pénzügyi intézkedéseket tesz s a többi közt hat hónapi költségvetési provizóriumot is elrendel.

Főrangú katonatisztek a börtönben.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, december 27.

Belgrád ismét szenzációval szolgál: régi dolgokból kifolyólag felségserzés és sikkasztás miatt *Sándor* király rendeletére kiadták az elfogatási parancsot három főrangú szeb katonatiszt ellen. Kettejük már börtönben ül, a harmadik még idejében megugrott.

Királysértés és sikkasztás abban a hadseregben, amely jóformán egyedüli támaszaként szerepel *Sándor* királynak — aggasztó jelenség, amely arra mutat, hogy a korrupciót még egyre nem lehet a vezérkarból kiirtani s hogy a hadsereg vezérkarának dinasztikus hátsége éppen nem állja ki a tűzpróbát. Sokan *Milán* király kezét látják a felségserzés tisztek manipulációjában s azt várják, hogy egy szép napon mégis csak *Milán* kerül a szeb trónra.

A nagy feltűnést keltett esetről a következőket jelentik:

Belgrád, december 27.

Simunics ezredes (köznevén Szimonovics) és *Hajdu* vezérkari kapitány, mindketten a nagy vezérkarhoz vannak beosztva, azzal vádoltattak, hogy 50.000 frankot elszikkasztottak és bizonyos topografikus munkálatokat eladtak egy idegen hatalomnak. Az elszikkasztott pénzt állítólag egy gyermek nevére helyezték el egy belgrádi pénzintézetben. *Simunics* ezredes a vád folytán letartóztatott, *Hajdu* kapitány azonban még idejében megszökött, bár az a hír is el van terjedve róla, hogy magyar területen öngyilkos lett.

Ennél is szenzációsabb *Czinczár-Markovics*

barátai elfogadnók azt a furcsa tévelt, hogy mindazok, akik éhen veszek, valamennyien erőszakos halállal multak ki, — úgy a mi visszavonulásunk és a támadók előrenyomulása beláthatatlan méreteket öltenek.

Ha erőszakos halál rabolta meg az ételtől az éhenpusztulót, akkor az életidő rendszeres megrovódítása szüntén az erőszak rubrikája alá tartozik.

Napszámosok, bányászok, gyármunkások átlagos életkora 30—35 év. Papokat, bankárokat, uralkodókat, oligarchákat 70—80 éves korral szokott megajándékozni a Végtel! Talán életerősebb emberfaj ivadékai ezek, mivelhogy kétszer annyi ideig élnek: mint amazok? Tudjuk jól, hogy ez nem így van. Az alsó rétegben rejlik több életerő. De az egészségnek ezt a nagyobb kapitalisát sokkal gyorsabban aknázza ki a nehéz munka, mint amennyi idő alatt a könnyű élet a silányabb életerőt elköptatja. Tulfizetett munka, elégtelen pihenés, hiányos táplálkozás, közbe-közbe nyomor és küzködés, ezek ama faktorok, melyek az alacsony sorsnak életidejéből el-rabolnak ötven százalékot, az élet felét. Nos — és ez a rendszeresen bekövetkező élet-idő-elrablás, ez nem esik belé az erőszakos halál fogalmát behatároló keretbe?

Nem! Nem esik belé!

Természetes halállal halnak meg, akik éhen halnak. Természetes halállal halnak meg, akik sokat dolgoznak és keveset táplálkoznak. Természetes halállal halnak meg mindazok, akiknél nem közvetlenül az erőszak idézi elő a halált.

Ez így van. Ezt másként értelmezni nem lehet, nem szabad. Minden megkülönböztető képességünk, egész statisztikai rovatolásunk, összes szociológiai elmélkedéseink esődot mondanának, ha abszolút igazságokat akarnánk megállapítani. A relatív igazság tehát abszolút számokban kifejezve az, hogy a béke éveiben Magyarországon cirka tízezer embert sujt az erő-

Márkus tüzérezredes afférje. A nevezett még rövid idő előtt *parancsnoka volt az országos esendőrségnek*, a mi nagy bizalmi állás, mert az ő kötelessége a király és az állami intézmények biztonságáról gondoskodnia. Ugy ő, mint az őcsese, aki a nagy vezérkar főnöke, *Sándor* királynak teljes bizalmát bírta. Mind a ketten folyton a király személye körül tartózkodtak és a legbizalmasabb környezet-hez tartoztak. *Sándor* király házassága óta azonban megváltozott ez a helyzet. *Czinczár-Markovics* Márk nem helyeselte ezt a házasságot, minek következtében a király nyomban felfüggesztette állásától és nyugdíjazta.

Két hónap óta a király folyton kapott névtelen leveleket, melyek őt és a királynét durva módon sértegették. Ilyen levél tizenegy érkezett, a konakba. A levelek íróját nem lehetett kipuhatolni. A rendőrség megfigyeltette a levelezőkre nyeket és leste azt a személyt, ki nyomtatott borítékú leveleket (mert ilyenekbe voltak a királyi párt sértő levelek zárva) dobott azokba. Ennek a megfigyelésnek az lett az eredménye, hogy *Czinczár-Markovics* ezredeszt gyanuba fogták, hogy ő írja a sértő leveleket. Ez a feltevés alapos volt, mert a lakásán eszközölt házkutatás alkalmával megtalálták a használt borítékok példányait, sőt az utolsó sértő levél lenyomata még az itatós papíron látható volt. *Czinczár-Markovics* ezt felkapta, leöntötte spirítusszal és elögette, de dacára annak, hogy ezzel a bűnjelket eltüntette, letartóztatták és a rendőrfelügyeletre kísérték. A dolog súlyos következményekkel járhat, mert a hadseregben *Czinczár-Markovicsnak nagy pártja van és könnyen nagy vihar támadhat ebből a dologból*. Az affér annál kérevesebb természetű, mert a hadsereg nagy rétegeiben hangosan követelik *Milán* visszatérését, aki az egyedüli alkalmas ember a rend helyreállítására.

Belgrád, december 27.

Czinczár-Markovics ezredes, akét letartóztattak, mert állítólag névtelen gyalázó leveleket írogatott a királynak és egyes előkelőségeknek, tagadja a terhére rótt eszelekmények elkövetését. Egy három irasszakérből álló hivatalos bizottság megerősítette, hogy a levelek tőle származnak. Két kormányfőri lap azt kívánja, hogy az ezredeszt frültnek nyírják ki. Hír szerint *Czinczár-Markovics* tábornok, a vezérkar főnöke, aki a letartóztatott ezredesnek testvére, nyugdíjazását kérte.

A khinai bonyodalom.

London, december 27.

Az esti lapok jelentik Pekingből tegnapi, hogy *Li-Hung-Csang* és *Csing* — mint egészen biztos forrásból hírlék, — a khinai trónhoz a hatalmak együttes jegyzékével egyidejűleg memorandumot terjesztettek fel, melyben azt a véleményüket fejezik ki, hogy a megállapított feltételeket azonnal és minden kifogás nélkül el kellene fogadni. Továbbá hír szerint *Li-Hung-Csang* és *Csing* elhatározták, hogy a szövetségesek haderőinek közreműködését fogják kikérni a pekingi polgári kor-

szakos halál. E végeredménynek négy irányban megoszoló részletei pedig ezek: Az elmúlt béke-évben Magyarországon több mint háromezer ember lett öngyilkos. Hatezer esetben véletlenszerűen idézte elő a halált. Volt az év halottai között egyezzer, akiket — jogilag különféleképpen osztályozott — gyilkosok fosztottak meg az ételtől. Viszont ezzel szemben a büntető igazságszolgáltatás halálra ítélte és kivégezt . . . nos, hányat? — *Egyet sem!*

Viszsa kell térnünk 1895-re, vagyis négy év előtti időre, hogy a kivégezések számenyiségét megjelölhessük: *egygyel*. Így tehát 12 ezer öngyilkossal, a balésetek 24 ezer halottjával és az életbiztonságnak 24 ezer legyilkolt áldozatával áll szemben: egy kivégeztetés.

Nem mondtunk kritikát, csupán a számokat csoportosítottuk. De mintha e számok maguktól is kritikát mondanának? Mintha e rémesen nagy számok komor jelentőségével szemben a halál-büntetés újból fölmerülő kérdésének emberbaráti jelentősége — eltörpülne? Négy év elforgása alatt körülbelül negyvenezer tehető a becsületlen embereknek erőszakos halállal kimult gárdája — és ezzel a rémesen nagy számmal áll szemben: egy végrehajtott halalos ítélet. Ha e negyvenezer közül a társadalom megment vala *egyét*, akkor — és ezt a valószínűség koncedálja — társadalmunk *egy emberiség tagja* szabadult meg a haláltól. Amde a modern közhangulatot nem érdeklí annyira ez a negyvenezer ártatlan, mint amennyire humanizálni szeret azért az agyért, aki gyilkolt. A gyilkosok és a szándékos — valamint a nem szándékos emberölők e négy év alatt cirka 4000 ártatlan embert öltek meg. De ez a tény nem sarkalja semmiféle akcióra a közhangulatot. Ellenben a könnyezésig elborul a közhangulat, mikor az emberirtók közül egy meglakol. . . . Egyetlenegy törvény, amely az épületek állványainak föllállítását, vagy az urifogatok, bérkocsik és villamosok gyors hajtását, vagy a vasúti vagonok tolatását okosan és célszerűen rendszá-

mányzat helyreállítására. Ezt a kérelmet azonnal előterjeszté, mihelyt a trón kijelentette a hatalmak által megállapított feltételekhez való hozzájárulását.

London, december 27.

Pekingből jelentik: A követek azt hiszik, hogy Khina egy hónap lefolyása alatt elfogadja a békefeltételeket.

London, december 27.

Hankauból jelentik: Az alkirály azt hiszi, hogy a béke azért nem jöhet létre, mert a szövetségesek, különösen a németek és a franciák, barbárok módjára pusztítanak Csiliben.

London, december 27.

A Standardnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Szenszi-i katolikus papok jelentik, hogy az özeveg császárnának csak 3000 embere van maga körül és hogy a császári udvarnak nincsenek becsületes szándékai.

Sanghaj, december 27.

Warren főkonzul este Nauhingba utazik, valószínűleg azért, hogy a Jangesse melletti helyzetről értesülést szerezzen. Wusangban számos kővel megakott hadi bárka vetett horgonyt, bizonyára azzal a szándékkal, hogy esetleg elzárja a csatornát.

London, december 27.

Pekingből jelentik tegnapi kelettel: Gróf Walderssee felszólította az összes szövetséges csapatok parancsnokait, hogy a franciák által megvert és visszavonuló félben lévő kínai sereget nyomozzák ki és lehetőleg semmisítsék meg.

Conger követ kijelentette, hogy egy követ sem fogja hivatalosan elismerni az özeveg császárnét. Ugyanennek a lapnak azt jelentik Pekingből, hogy Li-Hung-Csang véleménye szerint az udvar válasza a hatalmasságok közös jegyzékére tíz nap alatt megérkezik.

Páris, december 27.

A képviselőház a kínai expedíció céljaira kért póthiteljavaslatot tárgyalta.

Aimond kifogásolja az expedíciós hadtestek alakításának módját és azt mondja, hogy a katonákat rosszul ruházzák és élelmezik és sok megbetegedés fordul elő.

Lanessan tengerészeti miniszter elismeri, hogy az indokhina csapatokat hirtelenében kellett Khinába szállítani és ezek nagy nehézségekkel küzdöttek és sok megbetegedés fordult elő közöttük. A helyzet azonban megváltozott és ma olyan kedvező, amennyire csak lehetséges. A katonák ruhával és élelmezéssel jól vannak látva. Csak kevés a beteg és azt a keveset jól ápolják.

Sembat szemére hányja a kormányt, hogy Khinában háborút visel, anélkül, hogy előbb megkérdezte volna a törvényhozást. Elitéli a fosztogatásokat és kegyetlenkedéseket, amelyeket európai sa-

bályozná: több becsületes életet óvna meg a haláltól, mint ahány gazembert a hóhér ötven év alatt kipusztít. Csak hogy az illető humánus akciókból hiányzik a poétikus lendület. Ez nagyon profán és prózai jellegű törekvés. Ezzel szemben a halálbüntetés kérdése valóságos kínos bányája, igazi gyémánt mezője az emberszeretet — hiúságának.

Különösen csillog ez a hiúság olyankor, ha a kötelhalálra ítélt gonosztevőnek ártatlan család-járól, özvegyéről és árváiról esik a szó. Allitsuk hát szembe ezzel az egy családdal az erőszakos halál ártatlan áldozatainak visszahagyott család-jait. A négy évi ciklus negyvenhár halottjának vajjon mennyi volt az ártatlan árvája és özvegye? Hol, mikor és miképpen karolta fel ezeket a gondoskodó állam és a humánus társadalom? Mennyiben enyhítette azoknak a nyomorát, akik többé-kevésbé a társadalom hibájából lettek árvákká?

Avagy nem-e a társadalom hibája és büne, ha értéktelenné válik az alapvető érték: az élet? Nem-e az összesség büne és ledér könyelműsége, ha lépten-nyomon embervértől piroslik az épülő bérház, amelyben lakni fogunk, az utca kövezete, amelyen járunk-kelünk és a vasúti hálózat, mely a mi forgalmunknak és a mi kéjutásainknak szolgál? Végül nem-e az összesség büne és mulasztása, ha az obszkrus hajdankornak penészes teóriái még mindig fogva tartják az igazságszolgáltatás szellemét, ha még mindig holt népek elszáradt gondolatainak emlein rágódik a jog, a helyett, hogy az eleven élet praktikus igényeiből vezetné le és építené föl azt a tudományt, amelyik a társadalmi test nyílt sebeinek gyógyítására és a fájdalmas tünetek enyhítésére alkalmas? E helyett azonban a modern büntető forum a pszichológiai kérdéseknek szórakoztató és füdzsongító színháza csupán.

patok Khinában elkövettek és vádolja a hittérítőket, hogy részt vettek a fosztogatásokban.

Lanessan tengerészeti miniszter azt válaszolja, hogy a kormány elrendelte a vizsgálat megindítását és a vétkesek szigorú megbüntetését. Neki megvan az a vigasza, hogy a francia csapatok sokkal kevésbé barbár mód jártak el, mint némely más nemzet katonái. A kormány elrendelte a Frey tábornok által küldött tárgyaknak Khinába való visszazállítását, hogy visszaadassanak a kínai kormánynak. Végül azt a reményét fejezi ki, hogy az elkövetett megróvást érdemlő cselekvények nem fognak ismétlődni.

Páris, december 27.

A képviselőház a kínai expedícióra kívánt 25 millió franknyi póthitelt megszavazta.

A délafrikai szabadságharc.

London, december 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Johannesburgból 25-iki kelettel: Lord Kitchener kiáltványt bocsátott ki, amelyben mindazoknak a burghereknek, akik magukat önként megadták, megengedi, hogy csatlódotul a kormány táborhelyein maradjanak, míg lehetővé nem válik, hogy megengedjék nekik a hazatérést. Minden vagyont meg fognak kímélni és a rekvirálásokért kártérítést fognak fizetni.

London, december 27.

Lord Kitchener jelenti Pretóriából mai kelettel: A boerok a múlt éjjel megtámadták Utrechtet, de két halottat veszítve, visszavertek. Az angolok részén egy ember megsebesült. A boerok a keleti vasúti vonalon Pán állomás közelében feltartóztattak egy vonatot. Csapatokat küldtünk oda, melyek az ellenség egy halott és hét sebesült veszteséggel visszaverték. Az angoloknak egy halottjuk és négy sebesültjük volt. A boerok keleti csapatát a Fokgyarmatban tegnap a mieink megverték és Ventersfad irányában visszautították. A nyugati csapatot jelenleg észak felé szorítják vissza.

Fokváros, december 27.

Egy kis boer csapat 24-én megtámadta Burghersdorpot, de kemény harc után visszaverték. Az ellenség nagy tevékenységet fejt ki. Több helyről esetepaték híre érkezik.

London, december 27.

A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy Sir Evelyn Wood, a hadsereg helyettes főparancsnoka felszólította Coleville tábornokot, a gibraltári gyalogdandár parancsnokát, hogy lépjen vissza a parancsnokságtól. Midőn Coleville visszatért Dél-afrikából, vizsgálatot indítottak az iránt, hogy mennyiben van összefüggésben az ő személye a császári yeomanrykat Lindley mellett május ha vában ért veszteségekkel. Szeptemberben Coleville-nek ismét átadták parancsnokságát Gibraltárban. Coleville vonatodik állástól visszalépni.

London, december 27.

Lord Kitchenernek egy pretóriai távirata jelenti tegnapi: Knox tábornok hárba keveredett De Wet csapataival, amelyek Lecuwokp közelében foglaltak állást. De Wet reméli hogy keresztültör és ismét dél felé vonul. A Fokgyarmatban a keleti boer osztályt, amely valószínűleg Reitpoornál állomásozik, az angolok sakkban tartják. A nyugati osztály, mint már jelentettük, két csapatban észak felé ment; az egyik rész Prieska felé, a másik Strydenburg felé. Az angolok üldözik őket.

London, december 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Berghersdorpól tegnapi: Greenfell ezredes üldözi Kruijtingernek 700 főre becsült kommandóját, melylyel már érintkezésbe jutott. A múlt hétfőn Plaisterhaivell mellett iolyt ütközetben a 9. lancierezred nyolc embert veszített. Blackwood hadnagy, Dufferin márk fia megsebesült. A fokföldi hollandok csatlakozása a boerokhoz megszűnt.

London, december 27.

A délafrikai harctérről érkező hírek, melyeknek hitelességéhez azonban szó fér, jelenleg az angoloknak kedveznek.

London, december 27.

A Timesnak jelenti Wellingtonból, hogy három héten belül egy második új-zélandi kontingens megy Dél-Afrikába. Az új kontingens kétszáz emberből és pedig felerészben maorikból fog állani.

London, december 27.

Hir szerint eddig körülbelül háromezer fokföldi hollandus pártolt egészen nyíltan a boerokhoz.

London, december 27.

Az „Evening Standard” jelenti: Egy ide-érkezett távirat szerint a yeomanry csapat legény-ségét, melyet a boerok üldözése közben Prieokánál elfogtak, ismét szabadon bocsátottak, miután lovaikat, a nyergeket és egyéb felszereléseiket elvet-ték. A boerok igen súlyos veszteségeket szenvedtek. A yeomanryk közül tizen sebesültek meg, köztük egy ezredes.

Ingyenes balesetbiztosítás.

A mai szociológiának egyik legérdekesebb problémája az, amelyet a Budapesti Napló legalább részben meg akar oldani, amidőn előfizetőit, kivétel nélkül valamennyit, baleset ellen biztosítja. A nagy európai államok szűkebb vagy tágabb keretben, de kötelezővé tették a baleset következményei ellen való biztosítást. Nagyszerű vívmánya ez a modern humanizmusnak s áldáshozó, könnyűsúlyú eszköze sok olyan családnak, amely az anyagi romlás martaléka lenne ez intézmény nélkül. Amit nagy, modern államok csak hosszas küzdelmek után tudtak elérni, azt a Budapesti Napló egymaga adja meg ama köztársaság népének, amelyet előfizetői alkotnak meg. Mi a baleset ellen való biztosítás intézményét előfizetőink körében minden áldozatuk és anyagi hozzájárulásuk nélkül honosítjuk meg.

A Budapesti Napló minden előfizetője előfizetés tartamára baleset ellen biztosítva van. Ezért a balesetbiztosításért semmi külön díjazás nem jár, mert pusztán az által, hogy valaki előfizet a Budapesti Naplóra, már biztosítva van. A Budapesti Napló a Mannheimeri Biztosító Társaság budapesti képviselősege által ugy azokat, akiknek régi előfizetésük január elsején túl terjed, mint azokat, akik január elseje után lépnek előfizetőink sorába, baleset ellen biztosítja.

A biztosítás oly sérülések következményeire vonatkozik, melyek akárhol, tehát az utcán, lakásban, vasuton, kocsin vagy munka közben érik a Budapesti Napló előfizetőjét. A teljes munkaképtelenség vagy halált okozó sérülések esetére a biztosított fél

kétezer koronát

kap.

Ha baleset következik be valamely előfizetőnél, h iradást kérünk azonnal, esetleg távirati uton is. A baleset mérvének megállapítása után a biztosítási összeget vagy annak megfelelő részét a társulat haladéktalanul megküldi.

Azt, hogy valaki csakugyan előfizetője a Budapesti Naplóra, természetesen Budapestben nyugtával, vidéken postai feladóvevényvel kell igazolni. Azt tanácsoljuk tehát, hogy tisztelt előfizetőink az előfizetés megújítása, illetőleg az új előfizetés megkezdése alkalmával Budapestben a nyugtát, vidéken a postai feladóvevényt megőrizvén, mindenkor az utolsó nyugtát, illetőleg vevényt tüzzék gombostűvel egyszerűen a kötvényre. Cél szerű az is, hogy mihelyt a kötvényt kézhez kapják előfizetőink, legott írják be sajátkezüleg az erre szentelt rovatba nevüket és a kötvényt így kitöltve őrizzék meg.

A biztosítási kötvényt azok is megkapják, akik a Budapesti Naplóra nem a kiadóhivatal címén, hanem vidéki elárusítóinknál fizettek elő.

Azoknál az olvasóinknál, akik vidéki elárusítóknál fizettek elő, a kiadóhivatal bekívánandó nyugtája pótolja a feladóvevényt és szolgál baleset alkalmával az előfizetés fennállásának igazolásául. Ez okon úgy intézkedtünk, hogy vidéki elárusítóink a kövevetlen náluk előfizetőik neveit ezental velünk késedelem nélkül közöljék.

A biztosítás ideje január elsejének déli tizenkét órával kezdődik s minden prenumeránsunk biztosítva van mindaddig, amíg a Budapesti Napló előfizetője marad.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek haladéktalanul megküldjük a Budapesti Napló díszes nap-tárárt.

HIREK.

A kenyér.

Fiatal lány!... már roskadoz a lépte,
Szűz-álmait az élet összetépte,
Halavány arcán láz rózsája ég,
És míg szeméből könyv megered:
Kenyeret kér, csak száraz kenyeret!

Vánszorgó aggok, rongyos gyerekek
Csapatja künn az utcán didereg,
Köröttük pompa, fényűzés ragyog,
Amíg szemükből titkos könyv pereg:
Kenyeret kérnek, száraz kenyeret!

Az irgalom im ajtót nyit neked,
Kap kenyeret, aki csak éhezik.
Kap kenyeret! Nagy, kegyes adomány!
Tolonának az éhes emberek:
Kenyeret kapnak, száraz kenyeret!

Oh, de a szívet, melyből foly a vér,
Nem gyógyítja meg egy darab kenyér!
A küzködő, az elgyötört szívet
Gyógyítsátok meg, kegyes emberek:
Tudtok-e adni olyan kenyeret?

Herczeg János.

A főtisztelendő trafikok ur.

Az esztendő elején cikket írtam ezen a helyen s *A kiskomáromi boltosok*, ez volt a címe. Írtam pedig azért, mert kiskomáromi parasztoktól hallottam, hogy előkelőbb boltos még a királyt se szolgálja ki, mint őket. Náluk ugyanis papok állnak a pult mögött. Hát ez a dolog megérdemelte, hogy megemlékezzem.

Persze, ez régen volt. Azóta az országban már sok olyan előkelő boltos van, mint a kiskomáromi. Ma már nem is énekelnek róluk, ha éppen csak boltosok volnának. De hát a főtisztelendő urak ambiciózus emberek s ahogy egyszer belekóstoltak a boltos-életbe, ott is gondoskodnak a maguk karrierjéről. Ma már a főtisztelendő urak nemeses paprikát mérnek, de kapadohányt meg jobb szivarokat is árulnak. Vagy ha nincsenek talán még annyian, hogy többes számban lehessen róluk énekelni, hát *egyen* már vannak. S a véletlen úgy akarja, hogy az első ezen a téren is Kis-Komáromé legyen. (Már nem közönséges hely az a Kis-Komárom! Egyszer még nagy dolog is kikerül onnan, meglássák!)

Egy esomó levél, dokumentum fokszik előttem. S amit belőlük kiolvasok, röviden ez:

A kiskomáromi keresztény fogyasztási szövetkezet (nyilván azért, hogy a főtisztelendő urak eltanulhassák tőle a mesterséget) annak idején felfogadott egy üzletvezetőt. Ez aztán meg is tanította a főtisztelendő urakat, hogyan kell kis gyereket, nagy gyereket kiszolgálni. Azonfelül ki is tanította őket. Többek közt arra is, hogyan kelljen a törvényt kijátszani. Láttam ugyanis a papok nagy ambícióját, hogy szeretnének trafik-engedélyt is kapni, mert hát mit ér az olyan bolt, ahol a kupica pálinka mellé nem kaphatja meg a szegény ember a pépába való dohányt is! S mert a papok nem tudták a módját: az üzletvezető megkockáztatta a jó tanácsot.

— A szövetkezet nem kap trafik-engedélyt. De én kaphatnék. Hát szerezték meg azt az engedélyt az én nevemre.

A főtisztelendő urakon fogott a tanítás, hiszen a jó pap holtig tanul. Megszerezték az engedélyt az üzletvezető nevére s most már a kiskomáromi boltosoknak trafikjuk is volt. Ment a dolog, mint a parancsolat. A főtisztelendő urak jó pázsotrok voltak és hajtották a nyáját, nem ugyan az egyház aklába, de mindenesetre a szövetkezet boltjába. A trafik nagyon a kezükre járt. Mert hát a bors, meg a paprika, meg a kenyér lehet másnál jobb is, de a szivar meg a dohány minden trafikban egyforma. S ha a főtisztelendő ur olyan nagyon kívánja, mért ne venné az ember azt a kis kapadohányt a szentelt trafikban? Bizony ott vette.

Mig aztán egy szép napon az üzletvezető ur valami nagyon közönséges dolgot művelt: sikkasztott.

Akármielyen közönséges azonban: aki sikkaszt, még se lehet dédelgetni. El kellett az üzletvezető urat csapni. A kazár boltos is ezt teszi ugyan és a főtisztelendő boltosok nem szívesen követik az ő példájukat, de hát példa ide, példa oda: mégis elcsapták az üzletvezetőt ők is. A komplikáció pedig ezután következett. Mert az üzletvezető több volt egyszerű alkalmazottnál. A trafik-engedély az ő nevére szolt s mikor a nevé elvitte, a trafik egyszerre ég és föld között lógott, mint a Mohamed koporsója, ha ugyan illik az istenes társaságban ilyen pogány hasonlatot használni. Az üzletvezető ment, a trafik lógott: mit lehetesen már most csinálni?

Mit? Hát a kiskomáromi plébános, név szerint *Méhes Kálmán* főtisztelendő ur, gondolt egyet. Ha a trafik-engedély szólhatott az üzletvezető nevére, szólhat az övére is. S néhány nap mulva átíratta a trafikot a maga nevére.

Azóta van Kiskomáromnak főtisztelendő trafikosa. Hát nem kedves dolog ez? Délelőtt bajlódik a plébános ur a kegyesekkel, délután a kapadohányural. Délelőtt osztja az abszoluót ingyen, délután a szivart pénzért. Délelőtt ir a püspöki aulába, délután ir a fináncnak. Délelőtt áll az oltár előtt, délután a pult mögött. Délelőtt plébános, délután trafikos. Hát van-e ennél csinosebb munka-beosztás? Dehogyan van. A kiskomáromi plébános igazán leleményes ember és ha van neki párja ezen a világon, vigeny el engem az ördög. De nincs. Ha esz epigonjai nem lesznek, akik még szebb sikerrel folytatják, amit ő non sine gloria kezdett. Az is igaz, hogy egyhamar nehéz elképzelni, mivel licitálhatnak túl a főtisztelendő trafikok urat az epigonjai.

Egyet mégis szeretnék tudni. Jó magyar plébániakon megvolt még valahogy a jó szokás, hogy inkább szivták az Uristen dohányt, mint az államét. Ott még csak talált a jó magyar ember néhanappán egy kis jó verpeléti szüzdohányt. Hát most már mit csinál a kiskomáromi plébános, hogy konkurenciát ne csináljon a kiskomáromi trafikosnak? Oda-haza se tart már egy kis szüzdohányt vagy a trafikban is megkínálja vele a kedves vendégeit? Erre mégis kíváncsi volnék.

K.

Budapest, december 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— *Vilma királynő* véglegénye. *Hágából* táviratozzák: Félhivatalosan aaptalan koholmányok mondják a *Daily Mail*nek azt a hírt, hogy mecklenburgi *Henrik* herceg nehézségeket tesz németalföldi honosítás ellen s meg akarja tartani német állampolgárságát. A herceg kijelentette, hogy föltétlenül beleegyezik abba, hogy fölvegyék a németalföldi állampolgárságot.

— *Kohl* Medárd püspökké szentelése. *Rómából* táviratozzák: Dr. *Kohl* Medárdot ma ott nagy ünnepességgel püspökké szentelték. A lényes szertartást nagy papi segédlettel *Vanutelli* Vince bíboros végezte *Faszary* Kolos hercegprimásának templomában. Közvetlenül a főtisztelendő után *XIII. Leó* pápa külön kiballgatáson fogadta *Kohl* Medárdot, mint újonnan szentelt püspököt és sok szerenest kívánt neki magas állásában. Bucsuzáskor a szentatyja áldását és üdvözlését küldte *Faszary* Kolos bíboros hercegprimásnak. A pápa szívesen elbeszélgetett a püspököt kísérő dr. *Nemes* Antal apáttal is. A kiballgatás után *Kohl* Medárd és *Nemes* Antal *Rampolla* bíboros államtitkár-nál tisztelegtek. *Vanutelli* bíboros az új püspök tiszteletére ma délben nagy díszebédet adott, amelyen dr. *Nemes* Antal is résztvett.

— *Franciák* Flumében. *Franciaország*ból egy héttágu bizottság érkezett Fluméba, amelyet a nagyobb kikötők viszonyainak tanulmányozására küldtek ki. A bizottság ma megszemlélte a kikötő berendezéseit.

— *Az Akhilleon*. Erzsébet királynéknak tündérpalotája a korfui tengerparton még mindig csónes magányosságban várja a sorsát. A kastély ugyan végrendeletileg *Gizella* bajor hercegnőre jutott, de a királyné halála óta az udvarnak egyetlen tagja sem lépte át a küszöbét. De hiszen a királyi családra nézve annak a szép helynek a jelentősége rögtön elveszett, mihelyt költői lelkületű urnője nem volt többé. Csakhamar közhírré is lett, hogy a korfui kastély eladó. Aztán jelentkeztek is csakhamar vásárlók, főként külföldről, angolok, amerikaiak és más nemzetbeliek, de ezek nem jutottak célhoz. A legtöbben ugyanis olyan célra kívánták megvenni a kastélyt, amely a királyi család kegyeletes érzelmeinek sehogysem felelt meg. Pazar mulatóvá, játékbarlanggá, valami új Monte-Carlóvá kívánták átalakítani az amerikaiak a poétikus helyet. Egy vásárló nagyon ravaszul akart az Akhilleon birtokába jutni, ugyancsak üzleti vállalkozás végett, de nem sikerült a turpisság. Mindenképpen biztosította magának előbb az átruházási jogot, azután a görög kormányhoz játékbank nyitására engedélyt kért. Hanem a görög hatóságok kereklen megtagadták a kérelmét, mire a furfangos férfi elállt a kastély vásárlásától is. Hanem olyan akudozóknak, akik például szanatóriumot, vagy más közéleti intézményt akartak volna csinálni az Akhilleonból, semmiféle nehézséget nem okoztak az átruházás dolgában. Végleges megegyezésre az ilyen jószándéku felekkel sem jutottak. Hogy ezentul is sokan vágyódnak majd a korfui kastélyra, s lesz vásárlója, az kétségtelen. Mesés szép hely ez, az igaz, hogy királyi mód kell ahhoz, hogy valami magányos ember a maga számára foglalhassa le. A forró éghajlat ellen védekezésül, a kertek nagy virágpompájának s illatárjának megőrzésére mindentélelég-, hűtő- és öntöző-apparátusokkal van felszerelve a kastély. Azonkívül az Akhilleonnak külön kikötője is van, amelynek fenntartására kerek *kétszáz* frank szükséges. Ha magányos emberé lesz a kastély, akinek nincsenek éppen milliói, természetesen sokat megtakaríthat ezekből a költségekéből. A kastély teljesen be van burorozva. Nagyon kevés változás történt ott a királyné halála óta. Csakis azokat a holmikat vitték el a bécsi Burgba, amelyek valami közvetlen vonatkozásban vannak Erzsébet királynéval. És pedig a királyné monogrammjával ellátott burorokot s Rudolf trónörökös szobrát. Ellenben megmaradtak a Rómában nagy áron vásárolt pompéji szobrok, a Heine-szobor, továbbá még egy sereg márvány-, éreszobor és kép. Mindez azé lesz, aki az Akhilleont megveszi. Legutóbb az a hír terjedt el, hogy korfui kastélyt már megvásárolták, de illetékes helyről érkezett jelentés szerint ez a hír valótlan.

— *A XX-ik század kezdete*. A római katolikus egyház 1901. január elsejétől számítja a huszadik századot. A szent év megünneplésére alakult országos bizottság felhívja az összes egyházi hatóságokat, hogy a legnagyobb fényvel üljék meg a XX-ik század első napját, az idei ujesztendőt, mert ez az a nap, amelyen a római pápa a Péter-templomban bemutatja a Mindenhatónak a hálaadó és könyörgő szentmiséidőszakot. A szentatyja e misénél a nemzetközi bizottság által felajánlott díszes kelyhet fogja használni. Az istentisztelet rendje és a főváros mint az ország katolikus templomaiban a következő: Az ünnepi szentmise a *Veni sancte*val kezdődik, mire az összes harangok megszólalnak. Az oltári szentésg kitéve marad a délutáni istentisztelet végéig. Ezután ünnepi szóoklatot mondanak minden templomban. — A római szentkapu bezárásánál, mint a herceg-primás követe, dr. *Kohl* Medárd püspök és annak kísérete, dr. *Nemes* Antal budavári apátplébános volt jelen.

— *Házasság*. *Kemény* Ferenc budapesti reáliskolai igazgató, a Béke-Egyesület titkára, a kiváló pedagógiai író, eljegyezte *Schäffer* Jolán kisasszonyt, dr. *Schäffer* szabadkai ügyvéd leányát.

Ehrenreich Kálmán rabbjelölt Mező-Csáthról eljegyezte *Ehrenfreund* Ignác rabbi-helyettes leányát, Róza kisasszonyt Assakürthről.

Szöke Károly nyugalmazott m. kir. honvédeztredes ma tartotta esküvőjét *Kelemen* Katalin nyugalmazott állami polgári leányiskolai igazgatónével.

Deutsch Frida kisasszonyt, özvegy *Deutsch* Teréz urnő leányát eljegyezte *Kemény* Simon fővárosi tanító.

— *Foglalás a temetőben*. *Berlinből* táviratozza tudósítónk: A német udvar letartóztatott bankárja a *potsdami* temetőben, a Sanden-család sírboltja fölé felállította Thorwalden Krisztusát, ötvenerer márkát fizetvén a művészi másolatért. A bankigazgató hitelezői most zár alá akarják venni a síremléket; a törvénytörésnek tehát el kell döntenie, vajjon önálló szobornak tekintendő-e a sírbolt fölé állított emlékmű, ellenkező esetben nem foglalható le.

— *Inger Szolimán otthon*. *Inger* Szolimán, akit Dzsibutában a francia kormányzó elfogatott, az erélyes intervenció következtében kiszabadult fogságából és Franciaországon át édes anyja látogatására a napokban Temesvárra érkezett.

— **Armstrong halála.** Londonból táviratozták, hogy Lord Armstrong, a híres ágyúgyáros New-Castleban kilencven éves korában meghalt. Armstrong eleinte jogot tanult, utóbb a természet-tudományokat művelte és megszerezte a mérnöki oklevelet. 1840-ben egy villamos gép feltalálásával vonta magára a technikusok figyelmét. Az ötvenes években az ágyú-technika terén munkálkodott és előbb egy hátultöltő, majd vontesővíű ágyút szerkesztett. Az angol hadügyminiszter be is hozta a hadseregbe Armstrong ágyúját és feltalálóját megtették a királyi öntöde igazgatójának, de az új ágyúhoz fűződő várakozások nem váltak be és Armstrong lemondott állásáról. Ekkor maga alapított egy ágyú-gyárat, amely a maga nemében az első volt Angliában. Erdemeit a királyné a páiri méltósággal jutalmazta.

— **I. Napoleon unokája.** A szász-thüringiai sájtóban néhány nap óta az a hír terjedt el, hogy Chemnitzben a minap eltemették azt az embert, aki a reichstadi herceg természetes fiának, tehát az igazi III. Napoleonnak tartja magát. A chemnitzzi *Allgemeine Anzeiger* pedig 18-ikán a következő gyászjelentést közli:

Hétfőn reggel háromnegyed hét órakor meghalt hosszas betegség után az én jó uralom *Bonaparte Lajos* Gusztáv Károly szobmeister 68-ik esztendőjében. A temetés csütörtök délután két órakor lesz. A gyászoló özvegy: Ludwig Klára, született Wendt.

Mint hogy az elhunyt szabómester most, az 1900-ik esztendő végén, 68-ik esztendőjében volt, az 1833-ik esztendő során kellett születnie, a reichstadi herceg pedig tudvalevőleg 1832. július 22-ikén halt meg hosszas szenvedés után. Egy német lexikon (a Wurzbach-féle lexikon 25-ik kötet, 1873) is megemlékezik a reichstadi herceg egy állítólagos fiáról, aki azonban Wermisdorban Szászországban, tanítóskodott volna. Ez a tanító pedig azt állította, hogy ő a hercegnek egy magyar grófnővel való törvényes házaságából született és egy folyamodás alá, amelyet a bécsi szász követtséghez intézett a keresztlevele dolgában így irta alá a nevét:

Bonaparte Napoleon József Eugen, herceg.

— **Mennyből az angyal eljött hozzátok...** És aztán tovább: — pásztorok, pásztorok, kik Betlehembe'... Betlehemből aztán eljöttek hozzánk a pásztorok s valami kis színes papírosból összeszerezelt akolnak a jászolában magukkal hozták a Jézuskát is. Naiv, kedves vidéki szokás a betlehem-járás amivel együtt jár a kántálás is, mivelhogy szőlőben, kórusban énekeket kell elrikoltani a betlehemeseknek. Ezért pedig kolbász, kalács, itt ott egy-egy krajcárka is kijár és a körút végén vacsorához és cigarettához jut a kis vállalkozó csapat, amely néha tiszt, az is megosott, hogy tizenöt krajcárt is befektetett a kegyes üzletbe, az akolba, a jászolba és a cifra papírosba. És ime, mégis fogynak a betlehemesek. Falu is van már olyan, ahol alig tud megalakulni a betéti-társaság erre a vállalkozásra. Civilizálódunk, fogy a naivitás még a népből is és rossz idők is járnak még hozzá. Hogy az ember elmerüljön a legendába, ami harsány gyerektörkökből süvölt ki és teljességgel nem legendaszertűen, ahhoz csendes ünnep kell. Valami olyan nagy nyugodalom, amit még az se bánt, ha belerikoltanak a gyerekek s miközben a lehető legtekintetlenebbül igyekeznek visszavezetni bennünket ahhoz a legszentebb perchez, amiben megszületett a Megváltó, holmi szelid célzással figyelmeztetik a gazdát, hogy itt voltaképpen egy kis antrólról van szó, ami esetleg természetben is kiutalványozható. A városok pedig már éppen nagyon is civilizáltak. Ott már mindenféle szempontok jönnek számlátásba, olyas állásfoglalások, amikről semmit se tud a falu és amikből semmit se hisz el a nép. Szeged városában például ez idén már teljességgel nem járt betlehemes-csoport az utcán. A főkapitány egyszerűen betiltotta az üzletet és pedig azért: mert a betlehem-járás után rendszeren sok elszakadt holmíról érkezett panasz a rendőrséghez. Belopózkodott itt-ott a három napkeleti fedelmek felségs személyében egy-egy tolvaj is a házakba, s az általános áhitatos elmélyedés közepette belemélyesztette a palást zsebébe azt, amit hírtelen előtalált a házban. De egyéb oka is van a tilalomnak. A betlehemesek rendszeren a tanyákról mentek be a városba, oda-künn pedig sok a trachomás. Ennek a betegségnek az a természete, hogy nagyon könnyen át-ragad egyik szemről a másikra az érintkezés révén. — Tehát a betlehemjárásba beleszóltak a szempontok és a betlehemesek lábai alól kilődött egy nagy darab földet. Husz esztendő se telik bele, s muzeumba kerül az utolsó színes papírosból összeragadt akol.

— **A zátonyra került Flume.** Fiuméből táviratozták nekünk, hogy a magyar-horvát társaság *Fiume* nevű gőzöse Buduából jövet, Gravosánál zátonyra jutott. A tengerészeti hatóság egy hajót küldött ki megszabadítására.

— **Megtámadott nagykövet.** Kellemetlen ügyet kell a portának elsimítania: elégtételt kell adnia *Büsen* angol ügyvivőnek s kíséretének, akiket török katonák a Konstantinápoly mellett levő makrikói löpormalom mellett megtámadtak. Az ügyvivő rögtön jelentést tett erről a portának s elégtételt kért. A külügyminiszter megindította a vizsgálatot s teljes elégtételt ígért az ügyvivőnek.

— **Faure Lucy indiskréciója.** Ha Páris legszebb táncosnője, aki hódításokban is a leg-gazdagabb, arra az indiskrécióra határozta el magát, hogy közlést teszi a hozzá intézett összes szerelmes leveleket, ez az elhatározás nem idézne föl nagyobb konsternációt a kulisszák közt esz-szorgó papueshősök között, mint amint Faure Lucia kisasszony indiskréti elhatározása felidéz a francia diplomaták körében. Arról van ugyanis szó, hogy a kisasszony ki akarja dobni a könyv-piacra édesatyjának, Faure Félixnek magánjellegű levelezését, de természetesen nem azokat a leveleket, melyeket Faure még mint timárégeny kapott, hanem azokat, melyeket jóval későbbben a francia köztársaság elnökéhez címzett. Ez a levelezés bizonyára érdekesen fogja megvilágítani Franciaország külpolitikáját. Állítólag a potentátok közül sokan, többek közt Viktória királynő is megtisztelte bizalmas jellegű levelekkel az egykori kézművest. De a külpolitikai mozzanatoknál még érdekesebbnek ígérkezik a közrebeszántó levelezésnek az a része, amelyik a francia notabilitásoknak feltéve ösztönös kulisszátkaikat fogja a profán tömeg előtt a közkívánságának kitenni. Az a francia publicista, akit Faure kisasszony e levelezésnek rendezésével és sajtó alá bocsátásával megbízott, egyelőre — medvevadászaton van. A szenzáció tehát csak késik, de nem mulik.

— **A nagyherceg, a parasztasszony és a hivatalnok.** Frigyes Agost oldenburgi nagyherceg, amikor júniusban trónralépet, az egybegyűlt hivatalnokokhoz beszédet mondott, amelyben többek között így szólt:

— A hivatalnokok a közönség végett vannak, és nem fordítva.

Egy kis históriát ír meg a *Kölnische Zeitung*, s abból az tűnik ki, hogy a nagyherceg nem felejtette el ezt a kijelentést. A minap ugyanis a nagyherceg gyalog sétára ment egyszerű lóden-ruhában Holstein környékére. Félőrányira egy falutól síró-rivó parasztasszonyra bukkant. A nagyherceg kérdezősködésére az asszony elmondta, hogy azért sir, mert a házbéret nem tudja lefizetni s a hivatalnok azt mondta, hogy akkor ki kell mennie a lakásából. Eljött hát a hivatalnok urhoz, de azzal tizenegy órakor még nem lehetett beszélni és így kárba vészett három órai gyaloglása. A nagyherceg felszólította az asszonyt, hogy kövesse. Elmentek a hivatalnokhoz, de az ki-üzente a szolgáljával, hogy nem lehet még beszélni vele. A nagyherceg beküldte a névjegyet, arra már ész nélkül jött elő a hivatalnok ur, akkor már lehetett beszélni vele. A nagyherceg azután megnyugtatta az asszonyt, aki akkor már tudta, hogy ki a pártfogója. Csak menjen haza s igyekezzék lefizetni a házbéret, de ha nem megy a dolog, az se baj. Hanem azóta reggelenkint hét órakor egy bizonyos hivatalnoknak állandóan föl kell mennie a guldensteini kastélyba.

— **Veteránok.** Pecsétes papírosan jött a komoly irás. Az állt benne, hogy a veteránok többé ne játszanak katonásdit. Azaz hogy játszhatnak, ha levetik a katonaelvű cifra bélyegét, az uniformist. Ezt az irást már régebben zúdította a kiérdemült hadifakra a belügyminiszter. Csakhogy ezek nem igen hederítettek rá. Eleinte megjátek, szaladtak fűhöz-fához: mikor aztán látták, hogy nincs segítség, egyszerűen — elfelejtették a rendeletet. Mintha nem hallottak volna soha a rendeletéről, újra kezdték viselni a fényes uniformist és recsege fujt vig-nóták hangjai mellett vonultak végig a városban, hogy teljesítsék legtöbnyire szomorú kötelességüket. Am a miniszteriumban sehogysen tuotak megfelekedezni a szigorú rendeletről. Ujabb irást küldtek tehát ma a főváros tanácsához, hogy a veterán-ügyet lássák el szigorúan. És elérkeztek tehát most a veteránok vőgnapja. Olyanok lesznek most szegények, mint a vipera, amelyeknek kihúzták a méregfogát. És fogásra kerülnek majd a fényes menték, prémes atillák s rozsa marja majd a nehéz kardokat. A katonásdiból pedig csak a trozbiták és dobok maradnak meg, mint szomorú emlékei egy dicső kornak, amikor még — mint a nóta is zengte — kard lögött a veterán oldalán.

— **A Szilveszter-esti záróra.** A főkapitánysághoz garmadaszámra érkeznek a kérvények, hogy Szilveszter estéjére a zárórát meghosszabbíthassák. *Rudnay* Béla főkapitány ennek következtében megengedte, hogy a fővárosi vendégülösök ültethetőségeiket e hó 31-ikén éjjeli 3 óráig nyitva tarthassák s ez időig zenélthessenek is. Ez az engedelem a kávéházi helyiségekre is szól s ezen az alapon minden kérvényezés szükséges.

— **Lefejezettártatlanok.** Brüsszelben az ödegetik most össze a szálat egy francia törvény-széki rémregénynek, amelyik — hir szerint — igaz.

Néhány év előtt három csavargó suhancozt, névszerint Cláeyt-t, Degrou-t és Decourte-t gyilkosság miatt vád alá helyezte a hautmonti törvényszék. A vád szerint ez a három csavargó ölte meg és rabolta ki Wiart asszonyt, Hautmont város egyik leggazdagabb és legöregebb özvegyét, aki csendben és elvonultan egyik városvegyi nyaralójában lakott és tőkéljéből élt. A vádlottak tagadták a bűntényt és esküvel erősítették ártatlanságukat. De azzal a rettenetes bizonyítékkal szemben, hogy a meggyilkolt értékpapírjaik egy nagy részét a vádlottak birtokában megtalálták, csakis hihetetlen, mesészerűnek látszó védekezésre voltak kényesek. Azt állították ugyanis a gyilkossággal vádolt suhancozt, hogy csavargásaik közben az erdőben elásva találták a kérdéses értékpapírokat és így jutottak azoknak birtokába. Ezt a hihetetlennek látszó magyarázatot a törvényszék nem fogadta el, és összetett bizonyítékok alapján kimondta a legszigorubb ítéletet, a halált. A három vádlott közül egy meghalt a börtönben, kettőt pedig Deibler hóhér, óriási néző közönség jelenlétében guillotinnal kivégezték.

Előre kellett bocsátani e régen lezajlott főbenjáró bünpörnek rövid történetét éppen úgy, amint előre bocsátotta magát az eseményt a Végzet. Ezzel a régen lezáródott esettel kapcsolódik egy jelenete a közelmúltnak és borzasztó világot vet a befejezett bünpörre. Néhány hét előtt a Sambre partján éppen a legvégső pillanatban szabadított ki a rendőrség két férfi kezéből egy asszonyt, akit emezek a vízbe akartak fojtani. A két merénylő megugrott, de a megmentett nő a rendőrség oltalma alatt maradt.

A hatóság által fölveit jegyzőkönyv szerint a megmentett nő, Soumagne asszony, nem más, mint a Hautmontban megölt és kirabolt Wiart asszony igazi gyilkosának a felesége. Soumagne asszony vallomását esküvel erősítette meg és részletesen elmondta, hogy a férje a gyilkosság után miként osont el Hautmont városából és többek közt azt is, hogy a rabolt értékpapírokat az igazi gyilkos előlgyázatból nem akarta ugyan megtartani, de ahhoz sem volt kedve, hogy megsemmisítse azokat, így tehát, a visszatérés eshetőségére számítvva, egy erdőben elásta. Soumagne asszonyt pedig azért akarta a férje egyik einkostársának segítségével a vízbe fojtani, mivel a nő azzal fenyegetődzött, hogy a régi bűnt föl fogja jelenteni. A följelentés megtörtént és erkölcsileg igazolja a guillotinnak évek óta porladó halottjait, igazolja őket, de — nem támasztja föl.

— **Hat vadászó halála.** Szászabányán közelében — mint onnan jelentik, — hat vadászót lőttek agyon az erdészek. *Christen* főerdész ugyanis *Diakonovics* és *Warinszky* nevű öreivel künn járt az erdőben, amikor egyszerre csak lövések zaja hallatszott s nyomában nagy recseges-ropogás. A következő pillanatban látták, hogy két kocsival egy csapat ember vágat az uton. Lehetek vagy tizenötön. Ahogy az erdész meglátta őket, rájuk kiáltott:

— Adjátok meg magatokat! Kik vagytok?

Válóságos sortűz volt a felelet erre a kérdésre. A főerdész és emberei cserjével fedett helyen voltak s a tüzelés nem tett bennük kárt, de annál szomorubb lett a küzdelem a támadókra nézve, akik a vaddal teli szedett kocsi hátrahagyva, futásnak eredtek, de sorra bugdácsoltak az erdészek lövéseire. *Hat vadászó halálra sebezve roskadt le, másik kettőt a közelben lőtték meg súlyosan megsebesítve.* Mindez hat vaddisznóért és nyolc szarvasért történt, amit a hátramaradt szekéren találtak. A szászabányai járásbírószág szigorú vizsgálatot indított.

— **Halálozás.** *Beimel* Sámuelné született *Kohn* Fanny asszony e hó 26-án, 66 éves korában Budapesten meghalt. A jótékonyaságról ismert művelt lelkű úri nő halála széles körökben mély részvételt keltett. *Kiss Gyula* igazságügyminiszteri tanácsost su-lyos csapat érte: felesége *Tóky* Luiza december hó 26-án reggeli 2 órakor életének 54-ik, házasságának 22-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt urasszony temetése ma ment végbe a Kerepesi-úti temetőben, az elhunyt számos tisztelőinek részvételével.

— **Karácsony-ünnepélyek.** A Klotild-szeretet-ház egyesület budai szeretetházának növendékei számára kedden, karácsony első napján, délután 4 órakor szép karácsony-ünnepet rendezett. Az egyesület választmányja részéről *Emich* Gusztáv és dr. *Münnich* Aurél alelnökök, *Tirschel* Jánosné intézeti gondnoknő, *Fenyvessy* Adolf, *Gerster* Kálmán választmányi tagok, *Palmer* Kálmán egyleti titkár, továbbá *Lipthay* Jánosné, *Emich* Gusztáv udvari tanácsos, *Józsa* Mihály h. előjáró és nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg az ünnepélyen, melyet az intézet öt növendéke által kedvesen előjászott alkalmi szindarab nyitott meg. A díszes karácsonyfát a jó szívek adományából összegyűlt ajándékok egész tömege környezte. A boldoggá tett szegény gyermekek halálajaja és megható karácsonyi énekei után *Babies* Gerályé intézett hitoktató alkalmi beszéde és *Münnich* Aurél alelnöknek a növendékekhez intézett zárószavai tejezték be a szép ünnepet. — A *Fővárosi Iparoskör* fényesen sikerült karácsonyi ünnepséget rendezett saját termeiben rendkívül előkelő

közönség jelenlétében. Színe került *Kazalicsky Antal* *A harang* című színműve, melyben a női szerepeket *Gergely, Bánya, Kiss és Solti*, a férfi szerepeket *Tapolczi, Barna, Tihanyi, Farkas, Gyárfás, Aigner és Gerő* kreáltak nagy sikerrel. Az előadást tánc követte, mely csak a hajnali órákban ért véget.

— **Az első szími vasút.** *Csalalangkorn* király 6 felségének országá. Szíam, megkapta az első vasutat. Ezt a vonalat 21-én nyitották meg Bangkok és Korat közt háromszáz kilométer hosszúságban. Építést még 1891-ben kezdtek meg a munka terédek emberéletet követelt, mert a vonal mentén állandóan dühöngött a sárgaláz. Az első vonaton *Csalalangkorn* király is utazott, aki lelkes beszédet tartott a megnyitás alkalmából.

— **Az inas és az asszonya.** Egy inasról van szó, aki nem viselte úgy magát, ahogy egy inashoz illendő és aki ezért igen kellemetlen helyzetbe keveredett. A történet pedig ez. Egy poroszszéllézi földbirtokos, akinek Richter József a neve, eladta minden jószágát, hogy családjával Acsiában, Kolombóban telepedjen le s magával vitte Zierer János nevű komornyikját is. Egy német gőzhajós társaság hajóján indultak el Hamburgból a körülbelül három hétig tartó utra. Történt azonban az utazás negyedik napján, hogy Richterné nagyon összeszidta az inast valami hanyagság miatt s az inas oly ingerült lett, hogy meg akarta ölni. Richter erre rögtön elbocsátotta a szolgálatból. A szerencsétlen embernek nem volt semmi pénze, csak éppen hajóra. Mit teit volna kétségbeesett helyzetében? Bepanaszolta gazdáját a hajó kapitányánál. A kapitány erre megmagyarázta neki, hogy Richter teljesen jog és törvény szerint bánt el vele s nincs jussa semmi kárpótlásra. Hogy azonban éhen ne vesszen, elrendelte, hogy a hajón hitelezzenek neki egész ellátást s a kolombói osztrák-magyar konzulnál intézze el a dolgot, hogy a hajót kifizessék s hogy ő maga is visszajuthasson a hazájába. Amikor a hajó partraszállt, Zierernek első dolga volt az osztrák-magyar konzulatsura menni. Ott azonban nem végezhetett semmit, mivel a konzulátus neki, mint az osztrák állampolgárság kötelekéből kilépett embernek, semmi segítséget nem adhatott. Az ég és föld között lebegő ember erre a német diplomáciai képviselőhöz ment, hogy ő tegyen igazságot, mivel az elbocsátás német hajón, tehát német területen történt. Csakhogy a némettel sem boldogult, mivel nem pörös ügyről volt szó, hanem egyszerű segítségadásról, amire csak az illető képviselő államának polgára tarthat szót. Végre is a kikötőbe ment a szegény ember s fölkezdett egy német hajóra, amely visszahozza Európába.

— **Rigó Jancsi levele.** Mégis csak világhírű ember lett Rigó Jancsiból. Olyat tesznek vele, ami már léposfoka a halhatatlanságnak is. Közéteszik a leveleit eredeti szövegükben. Ime itt van egy a maga eredetiségében. Az anyábjz intézte ezt Rigó Jancsi a mult esztendőben Egyiptomból. A levél így szól:

Kedves drágo szülem tudatom önököl hogy minden bizonyai várhat nák bennünket a Kedves Herceggel némmel e ho 12-dikén az ez december tizen ketedikén le gyenek el készülvé tégyenek mindent rendben mert a kedves drágo jó Herceggemmel mel fogom ő nő ket meg látogatni. csak a rá ké rem ő nőket hogy mindent tisztá ban tégyenek kedves jó a nyam kértymeg az Jegyző urnak a napát a Kedves nagy sámas azont hogy látogasa meg ő nőket és az rendezel mindent és tudasa a tisztelt Jegyző uralis: csak a rá kérem ő nőket hogy a szobát min den téle tekintetben rent ben tégye hogy szegyént ne valjak most pedig len maratom hü gyermekük

Jancsi

valo színű hogy 15 kón érkezünk meg Pákoszdra csekké tyenek mindent rent ben

— **A népszámlálás.** A főváros polgármestere Budapest főváros területére népszámláló-vezetőkké a következőket nevezte ki:

Az első kerület részére *Álm* Károly irodavezetőt, a második kerületbe dr. *Szalay* Sándor jegyzőt a harmadik kerületbe *Kamocsay* András irodavezetőt, a negyedik kerületbe *Kállay* Jenő jegyzőt, az ötödik kerületbe *Thierry* Adolf irodavezetőt, a hatodikba *Bucay* Károly jegyzőt, a hetedikbe dr. *Átkér* Ernő jegyzőt, a nyolcadik kerületbe *Obermayer* Lajos irodavezetőt, a kilencedikbe *Eder* Pál irodavezetőt és végül a tizedik kerületbe *Dévényi* Gyula jegyzőt. Egyuttal elrendelte a polgármester, hogy a népszámláló-biztosok kerületi népszámláló vezetőjénél e hónap 29-én, reggel 8 órákor jelentkezni tartoznak. A népszámláló-vezetői városi hivatalos teendőik alul e hónap 29-től kezdve január hónap 13-ig bezárólag föl vannak mentve. Az egyes kerületi előjárásokon ma hatalmas táblákat alkalmaztak, unuttatól a népszámlálás ügyében járó közönségnek. Holnapantól fogva az egyes előjárásoknál reggeli 8 órától esti 8-ig állandó teleonszolgálat lesz, hogy a közönség a népszámlálás dolgában ezen az uton is tájékozást, felvilágosítást szerezhessen. A biztosok szombatban kezdik el az egyéni lapok szétosztását és azt 30-án és 31-én folytatják. Ilyen egyéni lapot minden teremtet lélek kap, aki akkor Budapesten tartózkodik. Január 1-én szünetelnek a biztosok, 2-től 10-ig pedig beszedik az anyagot, amely a kerületi ellenőrké ellenőrzése után végleges feldolgozásra a központi statisztikai hivatalba kerül. A központi statisztikai hivatal is permanencia-

ban van és itt is dr. *Körösi* József igazgató immár minden előkészületet megtett, hogy a népszámlálás zavartalanul megkezdhető legyen.

— **Szoborleplezés — éjjele.** A maga nemében páratlan módon leplezték le Treintóban Giovanni Prati olasz költő szobrát. A szobrot közpénzen emelték, kivitték a piacra s nagyban készültek a leplezési ünnepre, amidőn a rendőrségnek eszébe jutott, hogy Prati dícsőtése tulajdonképpen ausztraiellenes tüntetést jelent. Karácsony napján arra ébredtek a treintoiak, hogy Prati szobra leplelől megfosztva ragyog a reggeli napsugárban. Éjjel ismeretlen tettesek *tilkon leplezték*. A városi hatóság nem akarta a szobrot újra leplellel borítani, úgy hogy ezt a munkát a rendőrségnek kellett elvégeznie.

— **Ostromállapot Triesztben.** A katonaság és a polgárság közötti békés egyetértés a valóságban dühöng Triesztben. Igen gyakran van eset arra, hogy egy-egy katona minden ok és szükség nélkül fegyverrel támad rá a békességes polgárra. Mivelhogy az állam nem foglalkoztatja, hát más-képpen próbál tekintélyt szerezni az osztrák-magyar főgyvernek. Szóval vigan folyik a virtuskodás. Tegnapelőtt este egy Pogarelli nevű mérnököt támadott meg az utcaon egy katona és eredményesen, mert úgy megszurta a szuronyával, hogy a sebesült élet és halál között lebeg. A polgárság nem képes minden izgalom nélkül fogni föl a sürin ismétlődő háborus eseteket s amikor meghallotta a Pogarelli dolgát, nagy tömegekben lepte el az utcát a kaszárnya és a hadtestparancsnokság előtt. Most szép alkalom kínálkozott arra, hogy a hadviselés megkezdődjék amugy isten igazában, de a katonaság megelégedett azzal, hogy puskatűssel szétverte a tömeget, s husz embert belökösztött a kaszárnyába. Később ezeket is elbocsátották. A nép azonban el van keseredve s ha csak alaposan korlátok közé nem szorítják a katona-virtust, valószínűleg nagyobb és veszedelmesebb demonstrációk is következnek.

— **Segítség a szegényeknek.** Szelik kora reggeltől napestig a kenyeret a Podmaniczky-utcában. Jó szívvel adják a jó emberek a kenyeret, siet is mindenki a nemes ügy támogatására. Folyton érkeznek az adományok a kenyeres-bolt javára. A tehetősebbek többet, a szegények kevesebbet adnak. Egy ember napról-napra beállt a boltba, két kenyeret hoz és leteszi a pulpitusra. Ő többet nem adhat hát ezzel segít a gyönyörű akolót. Könnyes szemmel tekintenek a szegény ember állandékára, az adakozó pedig szó nélkül távozik. Karácsony előtt egy pár cipőt és egy kabátot is hozott a nyomorúknak...

A kenyérszótó boltban tegnap 8500 adag kenyeret, 1000 személyt és 500 kolbászt osztottak ki. Ujában a nemes célra a következők adakoztak: dr. *Herceg* Orbán 50 korona, *Rottenberger* gyűjtése 51 korona, *Glanz* Sándor gyűjtése 70 korona, *Reit* Ferenc 20 korona, *Katzburg* Fülöp 20 korona, *Joel* Fülöp gyűjtése 173 korona, *Semler* J. 100 korona. Természetbeni adományt küldtek a Jozsoni és hatvani gőzmalom 3 zsák lisztet, a Gizella malom 3 zsák lisztet, a Viktória malom 3 zsák lisztet és a központi tejcsarnok 100 kiló sajtót.

A *Kedélyes Barátok Asztaltársasága* 20 koronát küldött ma hozzánk a kenyeres-bolt javára. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

Gál Ignác és Társa lértészahó-cég (Váci-körút 21.) ma 30 darab utalványt adott át az előjárásnak. Az utalványok alapján *Hofbauer* Lipót vendéglős (Váci-körút 19.) levest, húst, ízöléket, kenyeret és bort ad ebédre ujesztendő napján.

Löwy Zsigmond Nándorné a Soroksári-ut 16. sz. házában idő előtt hagyta ott régi műhelyét. A házbért február elsejéig rendezte; most följárája ingyen valamelyik hajléktalan családnak. *Fischer* József csemegekereskedő (Károly-körút 25.) sonka-kövéjét s egyéb husmaradékokat gyűjt a szegényeknek.

A szegényügy ma a tanácsülést is foglalkoztatta. A tanács ugyanis a Károly-kaszárnya bontásánál az építésnél többet föl nem használható faanyag fölapi-tására negyven korona költséget szavazott meg s elrendelte, hogy a felapított faanyagot a VI. és VII. kerületi szegények közt szétosztásák.

A VIII. kerületi előjárásokhoz a mai napon a következő adományok érkeztek a kerület szegényei részére: *Özvegy Bogisich* Alajosné 10 K., dr. *Hajnits* Géza 20 K., *Schöls* Róbert 30 K., *Szentpály* Jenő 10 K., *Köcsön* Lajosné 5 K., *W. Anna* 10 K., a központi városaház udvarán levő vásártárcsmoki személyzet 6.04 K., a *Budapesti Hírlap* gyűjtése 112 K.

A Podmaniczky-utcai kenyérszótásra adakoztak: vásárosnaményi *Eötvös* János (Vásáros-Namény) husz koronát, *egy névtelen* tíz koronát s *Löwy* Sándor és személyzete (József-körút 81.) tizenhét koronát.

A munkálatlanok számára adakoztak: *Fodor* József, Budapest, 50 korona. *Első magyar gazdasági pénygyár* munkásai 53 korona 80 fillér, *B. A.*, Budapest, 10 korona. *Névtelen adakozók* 6 korona, *Pap Imre* egy kis társaság részéről 5 korona 20 fillér. *Brestyánszky* Ödön 5 korona. *Reisz* Izidor IV. elemi iskolai tanuló 1 korona 20 fillér, *Névtelen* 10 korona.

A VIII. kerületi előjárásokkal *Büllös* János fodrász és segédje *Ioán* Mihály tudatta, a VIII. kerületben de a körúttól kifelé eső részben lakó munkanélküli levőket, hogy 1901. évi január hó 4-től, minden kedd és pénteki napon esti 6 órától 9 óráig

ingyen hajlandó borotválni és hajat vágni bárkinek, aki munkakönyvét és bejelentő lapját mutatja igazolásul, hogy tényleg a fentvezetett kerületben lakik és munka nélkül van. Oly kiszolgálásban részesül ingyen, mintha akár egy koronát fizetne. Az ingyen borotválás január 4-től két hónapon át tart a Mátyás-tér 5. számú fodrászműhelyben.

Kispesten *Török* István hentesmester 500 hurkát és hurkalevest oszt ki ujesztendő napján.

(x) **Egyenruhák,** díszöltönyök és libériák, olasz vivőszék igen olcsón kaphatók *Tiller* Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 35.

(x) **Feltűnést keltő** újvíj ajándék: hölgyek részére: szeccszíós selyem harisnyakötő, párja 1 frt. urak részére elegáns selyem nadrágtartó 1 frt 25-től feljebb. Kapható *Kertész* Pál divatáru-házában, Kerepesi-ut 44., a Népszínházzal szemben.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Ujdonság a fényképészet terén.** Egy új találmány segítségével este és borus időben is készíthetők fényképfelvételek, Rivoli fényképészeti műtermében (Kerepesi-ut 90. és Király-utca 51.) és ezek még sokkal jobbak a nappal készült felvételeknél.

(x) **Szerencse malac, tombola nyeremények,** Salta, Football Kertész Tódornál.

Dreyfus Waldeck-Rousseauhoz.

Budapest, december 27.

Az amnestia-javaslat előterjesztésével a köztársaság és szabad eszmék ellenségei feltámasztották a Dreyfus-ügyet s tajtékzó dühvel próbálják kihaszni a gyűlölt *Waldeck-Rousseau*-kormány ellen. A javaslatot már a szenátus is elfogadta, de a házja folyik tovább, és hogy az igazgató kérdés le ne kerüljön a napirendről, gondoskodnak azok a férfiak is, akik egykor vállvetve dolgoztak az *ördögiszéki* rab kiszabadításán. A revízió egykori barátai két táborban vannak most, de egy cél lelkesíti ezuttal is őket küzdelmükben: az igazság s az emberi jogok védelme. Az egyik részen látjuk *Zöldt* és *Picquart*-t, akik ideális lelkiültekkel nem tudnak és nem akarnak beletörődni abba, hogy az igazságot fele utján megállítsák, a másik részen a hü *Jaurés* és *Ranc* szenátor, akik Franciaország nyugalma érdekében egyelőre megelégszenek az amnestia-törvénnyel. Most megszólalt ebben az ügyben maga Dreyfus is, és esendes magányából tiltakozik a kegyelem ellen és anketét kér a miniszterelnöktől, hogy megkapja, améhez minden francia polgárnak joga van: az elégtételt a borzasztó szenvedésekért. Nem hiszszük, hogy fellépésének bármi eredménye is lenne, mert a köztársaságnak léteerdeke, hogy végre visszatérjen a béke és megnyugvás Franciaország politikai közéletébe. Igaza van *Jaurés*-nak: az igazság még el fog érkezni, amikor egy váratlan esemény könyörtelenül le fogja rántani a leplet *Mercier*, *Boisdeffre* és a többiek gazdaságairól. Azon a napon az egész francia közvélemény be fogja ismerni, hogy félrevezették és Dreyfus kapitány újra visszanyeri azt a tisztí bojtot, amelyet sok évvel ezelőtt lepletek válláról. Dreyfus levele tulajdonképpen látás az *Intransigent* egy cikkére, amelyben *Rochefort* kijelentette, hogy bíróság előtt kész bizonyítani, hogy létezik egy Deyfus-féle borderő, amelynek szelére *Vilmos* császár sajátkezüleg irt egy megjegyzést. Dreyfus levele így szól:

A sajtó egy bizonyos része azzal vádol, hogy 1894-ben a német császárhoz arcátlan levelet intéztem, amelyet e szuverén megjegyzésével együtt az egyik nagykövetségtől elutalajdonítottak. Ennek a levélnek kellett volna büntetnem alaki bizonyítékává lennie, amely miatt két ízben elítéltek. Az a borderő, amelyet a pörökben felmutattak, csak másolata lenne ennek a levélnek. Ezt az újabb hazugságot eredetere való tekintettel csak megvetéssel lehet fogadni.

Az az újságíró, aki ezt a hazugságot tízféle hivatalos cáfolat ellenére újból előhozza, nem maga találta ki ezt a hazugságot. Ennek az újságíróknak a nyilatkozata szerint ez csak azoknak a bizalmas leveleknek a viszhangja, amelyeket eme szemtelen hamisítványval együtt *Boisdeffre* egyik megbízottja hozott magával. A német császár hamisított leveleinek, valamint a jegyzetekkel ellátott borderőreantak fotográfiját ismételtelen felmutatták. Ez a második hazug verziót többször elmondották. Holnap már ez a legenda sok könnyhívó lélekre valósnak tűnhet fel. Az én ártatlanságom pedig tökéletes.

Utolsó lehelletemig arra fogok törekedni, hogy ártatlanságom bírói elismerését a revizió útján kieszközöljem. Eppen oly kevéssé vagyok én a szerzője a jegyzetekkel kísért borderaunak, mely nem egyéb hamisításnál, mint az igazi, eredeti borderaunak, melynek *Walzin-Esterházy* a szerzője. *Henry* kívül mindazok, akik elítélhetéseimnek okai voltak, még életben vannak. Én nem vagyok még összes jogaimtól megfosztva. Fentartom magam számára a jogot, amely minden embert megillet, hogy becsületesem megvédhessem és az igazságot hirdethessem. Ennek következtében jogom van arra, miniszterelnök ur, hogy ön-től ankét összehívását kérjem és ezt ennel tisztelettel kérem öntől.

Dreyfus Alfréd.

Páris, december 27.

Piquart ezredes *Waldeck-Rousseau* miniszterelnöknek levelet írt, amelyben élénken tiltakozik az ellen, hogy a szenátus által megszavazott amnesztícióba belevonassék, mert nem akarja ennek köszönni rehabilitálását.

Megvetéssel fordul az ellen a híresztelés ellen, hogy állítólag kártpótlást kap, amelyet e törvény megszavazása után ajánlanának fel és kijelenti, ebből az okból lemond arról, hogy az államtanács előtt annak a határozatnak a megsemmisítését kérje, amelynek alapján őt nyugdíjazták. Bizonyos embereknek nem akar továbbá alkalmat adni arra a gyanúsításra, hogy előléptetésre vagy kitüntetésre törekszik.

A londoni virrasztó.

(Szilveszter éjszaka. Künn nagy pelyhekben csöndesen hull a hó. Nagy mennyezetes ágyban, drága párnák közt egy fáradt, beteg öreg asszony felszik. Nem tud aludni. Időnként halkán beszél egy hölgygel, aki az ágya mellett áll. Kis kék lámpa ég a sarokban.)

Az öreg asszony: Nem tudom mi ez.

A hölgy: Ez egy kis láz, felség. Izgatott napja volt. Az ön korában nagyon kell vigyázni.

Az öreg asszony: Igen, igen. (Kis csönd után): De én hangokat hallok...

A hölgy (figyel): Semmi...

(A kis kék lámpa fénye megnövekszik és betölti a szobát. Az öreg asszony felül az ágyban és nagyra nyitott szemmel néz.)

A hölgy: Ön nyugtalan, felség.

Az öreg asszony: Nézze, nézze...

LÁTHATATLAN KAR:

Strófa:

Virágok nyíltak
Mikor születél;
Tizenhat évvel
Izolt az ajkad,
Voltál szerelmes,
Simuló asszony,
Szemedben égtek
Anyai könnyek,
Érte a lelked
Özvegyi bánat;
Megjártad régen
A Golgotádat.

Antistrófa:

Most mért nem álltál meg szomorú szemmel
Miként a többi?
Bánatos öregség csöndes révéből
Hogy visszanezzél?
Hol van a lelked
Csöndes nyugalma?
Bús téli estén
Mért nem ülsz nyugton
Hunyó parásznak
Szelid fényénél,
Emlékben gazdag,
Összetört, fáradt,
Pihenést váró
Kis öreg asszony?

Az öreg asszony: Nagyon ver az ér a balántékomon.

A hölgy: Az orvos a másik szobában van.

Az öreg asszony: Ne hívja. Nem kell...

(Egy katona jön be az ajtón.)

A katona: Boldog újévet, felség! Volt egy kis házuk és abban lakott a feleségem, meg a kis flam. Minden évben tüneményesen Szilveszter-éjszakáján, hogy boldog újévet kívánjunk egymásnak. De az élet olyan furcsa, felség... Ennek most vége, mert én meghaltam. Én most csak úgy jöttem vissza, nem is tudom, hogy miért. (Sírni kezd.) Felség, az a borzasztó, hogy aki egyszer meghalt, az soha többé nem jöhet

vissza! És ha ez nem volna, én még akkor is szerencsétlen volnék, mert nincs lábam. Nem is tudom, hogy jöttem be. (Keservesen sir.)

Az öreg asszony: Ki eresztette be eaf az embert?

A hölgy: De az istenért, felség, ne izgassa úgy fel magát. Hisz nincs itt senki...

A katona: Felség, adja vissza a lábamat! Felség adja vissza a feleségemet, a gyerekeimet, a kis kertemet, a jövőmet, az érzéseimet... Felség, olyan nagy kin, hogy az ember nem jöhet vissza soha többé...

LÁTHATATLAN KAR:

Megjártad régen

A Golgotádat,

Most mért nem álltál meg szomorú szemmel

Miként a többi?

Összetört, fáradt

Kis öreg asszony?

Egy paraszt-asszony (bejön): Boldog új évet, felség! Nem látta az uramat? Elment és nem jött vissza soha többé. A gyerek sir otthon és nincs mit enni. Ne hagyja, hogy annyit sirjunk, felség!

Egy kis fiú: Boldog új évet! A papa elutazott, jó öreg néni. Miért nem jött vissza? És miért nincs kenyér?

Több gyerek (mindenünnen jönnek): Hol a papa? És miért nincs kenyér?

LÁTHATATLAN KAR:

Emlékben gazdag,

Pihenést váró

Kis öreg asszony,

Hol van a lelked

Csöndes nyugalma?

Az öreg asszony: Mondja, miért kérdez mindenki valamit?

(A katona úgy zokog a sarokban, hogy reszketni kezdenek az ablakok.)

Az öreg asszony: Ki sir? Istenem, ki sir?

A hölgy: Nyugalom, felség... nézze, a homloka csupa veríték. (Letörli.)

Az öreg asszony: Óh, én nagyon, nagyon öreg vagyok. És úgy fáj a szívem.

(Mindenünnen sírás jön. A katona oly erősen sir, hogy a többit elnyomja. Az ablak, a lámpa, a nagy mennyezet, minden reszket erre a fájdalmasan túvöltő sírásra.)

Az öreg asszony: Gyujtsanak sok lámpát...

LÁTHATATLAN KAR:

Bús téli estén

Hunyó parásznak

Szelid fényénél

Mért nem ülsz nyugton,

Bánatos öregség csöndes révéből

Hogy visszanezzél?

Az öreg asszony (nagy lárban): Mért kell nekem még mindig a jövőre gondolni? Mért nem emlékezhetem a multra? Mért kell elkergetnem az emlékeimet?

(A láthatatlan kar újra, erősebben énekl a strófákat. A parasztasszony rikácsol, a gyerekek sírnak és kérnek, messziről hosszú, jajgató sírás jön. A katona nagyra tátja a száját, amely úgy ég fehér arcában, mint valami vérző szív.)

A katona (hatalmas orráttással túlvöltove mindent, sírásba fulladó hangon): Felség, miért van az, hogy én soha, soha többé nem jöhetek vissza?

—o—

FŐVÁROS.

(*) A fővárosi közgyűlés. A fővárosi törvényhatósági bizottságának tagjai ma közgyűlésre jöttek össze, az utolsó alkalommal az esztendőben. Talán ennek köszönhető, hogy ma megteltek a padsorok és több oly apró kérdés felírt is hosszan elvitatkoztak, ami mások még az öreg Dezsény elvitatkoztak, ami babérokra. A közgyűlés elején *Csillag Zsigmond* a fővárosban mutatkozó nyomor miatt interpellálta meg a polgármestert. *Halmos* kijelentette, hogy az ügygyel nemcsak ő maga, hanem a tanács is folytonosan foglalkozik. A középítési igazgatót és a kerületi előjárókat holnapra hívta magához a polgármester s ha velük megtörtént az értekezés, akkor módjában lesz a konkrét indítvány előterjesztése. Addig is, amíg ez megtörténik, a népkönyhai alaptól tizezer koronát folyósítanak az inségben levők élelmezésére. Ez azonban csak pillanatnyi segítség lehet lenni; a lehető legrövidebb idő alatt új közmunkákat igyekeznek nyitni, hogy bennük a dolgozni kívánó munkások résztvehessenek. (Általános helyeslés.) A

közgyűlés tudomásul vette a választ, mire *Erős Sándor* a legutóbb előfordult vízműzériák miatt követelte a vizsgálat megindítását. A polgármester azt válaszolta, hogy ebben az esetben senkit sem lehet okolni és felelősségre vonni, mert a legutóbb előfordult baj a vismajor esete volt. A budapesti vízvezeték a legkitűnőbb alkotás; ezt a külföldi szakértők is elismerték; de azért még más alkalommal is előfordulhat az ehhez hasonló kalamiták. Kéri tehát a közgyűlést, hogy a vizsgálat megindítását elutasító választ vegye tudomásul. (Helyeslés.) A közgyűlés a választ tudomásul vette.

A napirendre térve hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a városi történelmi épület-csoport helyét átengedjék a kormányoknak, a mezőgazdasági muzeum céljaira.

Hosszabb vitára adott alkalmat az a kérdés, vajjon továbbra is fennmaradjon-e a befásító-övre vonatkozólag az 1896. évben hozott közgyűlési határozatot. A közgyűlés több halasztó indítványa mellőzésével ellogadta a telek-eladó bizottságnak azt a vélekedését, hogy — mivel ma már a főváros összes külterkein nagyban üzik a kert művelést — ma már a befásító-övre semmi szükség sincs. Ezzel megadta a közgyűlés az engedélyt a kérdéses telkek felszámolására.

A Schottola-eg megfellebbezte a tanácsnak azt a határozatát, amelylyel a körházi költözések szállítását a *Salvator*-gyárnak adta oda, mert ez olcsóbb volt. *Galléri Mór* és *Polonyi Géza* felszólalása után a közgyűlés elutasította *Schottolát* felelősségével, de egyúttal kimondotta, hogy a *Salvator*-gyár ajánlatát is csak egy évre fogadják el. Sokat vitáztak a körházi élelmezési cikkek szállítása felett is. A tanács *Lindenbaum Lévi* ajánlatát, mint a legolcsóbbat, ajánlotta elfogadásra és a közgyűlés ma elvetvén a mellőzött pályázók felelősségét, és szóval 54 ellen a tanács javaslata értelmében *Lindenbaum* ajánlatát fogadta el. Miután még megengedték, hogy a *Szent István* körház al- és segédorvosai az ügyeletes napokon kívül is minden nap kapjanak élelmezést, a többi ügyek tárgyalását holnapra halasztották. Akkor hirdetik ki a bizottsági választások eredményét is.

(*) **Elítelt vajhamisító.** A belvárosi előjáróság a karácsonyi ünnepek előtt különösen ellenőrizte az élelmiszerek szállítóit, nehogy hamisított árukat hozzanak be a fővárosba. Tejhamisításért többeket megbírságot kisebb összegűk erejéig. *Valovits István* ó-turai vajtermelőt pedig, aki vaj helyett margarint szállított a fővárosba, 220 korona pénzbírságra ítélte.

A tanács és a vicinális.

A budafoki vicinális eddig a tanácsnak küldte meg a menetrendjét. Az idén egyenesen a miniszternek küldte a társaság a menetrendet s a tanács csak a már jóváhagyott menetrendet kapta meg. A tanács arra kérte a kereskedelmi minisztert, utasítsa a vállalatot, hogy ezután is úgy járjon el, mint eddig.

Miről örökökön zeng az ének,
Amin utazni mindig félnek
Emberek,
Rideg prózában arról szólni
Nem merek.

Tekints ide, tekints oda
S nem látod tétlenül soha
A Tanácsot, mert nagy a gondja.
Sok rég heverő írás mondja,
Hogy bár mindig sokfélek gondol
S az új ötlet szákszáma tombol
A Tanácsban,
Soha másban
Nem lel oly nagy örömet,
Még ha sommit sem csinál is,
Mint ha rólad intézkedett:
Vicinális, vicinális!

De ha forgatod a rendet
S elküldöd a menetrendet
Eztán majd a miniszternek,
Nem ismernek
Majd kegyelmet
A Tanácsnál...
És ha érted bár nagy kár is,
Masinád senki se tolja
Vicinális, vicinális!

Munkát így hiába vár ó
— Huncut kis kávédaráló! —
A menetrend bizottsága.
S isten látja,
Hogy e szép és nagy városban
Jóban, rosszban
Elpusztulhat utca, tér,
Ut és ház,
Fent és lent,
De azért a menetrend
Kerüljön a bizottsághoz;
Mert csak így jut ez munkához.
És ha miniszteri kegytől
— Nemesak egytől —
A jövőd szebb képet vár is,
Ne feledd a bizottságot,
Mely mindig munkára vágyott:
Vicinális, vicinális!

Font.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Népszínház.** Valamerre, az ötvenedik előadás felé tart immár *San-Toy* a Népszínházban s ma, ünnepi mulatozás után való este, zsfolóság tele volt a ház. Reggel még nagy veszedelem fenyegette az előadást, Halton levelet irt az igazgatónak, jelentvén, hogy rekedt és nem tud ma játszani. Hála a kapacitálás művészetének, az angol vendég mégis játszott. Az esetről Szirmai értesítette a közönséget, az előadás megkezdése előtt kegyes elmézését kért Halton számára. Szerdahelyi meg a második felvonásban egy röpke rögtönzésben arról értesítette a házat, hogy: nini, az angol követnek új unokahuga van... Bárdy Gabi helyett ugyanis *Bojár Teruska* játszotta Poppyt. Érdekességben így nem volt hiány. Halton első dalánál kiütint aztán, hogy a rekedtsége nem valami komoly veszedelem vala, a vendég a sok tapsra az ismétlésekkel sem fukarkodott, így a második felvonásbeli belépőjét és a harmadik felvonásbeli betétét háromszor is elénekelte. *Bojár Teruska* új szerepében bájos és finom volt, énekén határozott haladás észlelhető s méltán megérdemelte az elismerő tapsokat. *Fedák Sárinak* is kijutott a lelkes tapsokból, éljenzésekkel és ujjazásokból. Remekül táncolt, énekelte és egy hatalmas virágkosarat is kapott. Kovács, Németh, Ujvári, Raskó, Szirmai, Tollagi s Kiss Mihály szintén kivették részüket a sikerből, amely ennek a darabnak babonás kísérője s a szezonnak üdvöskéje. (H-u.)

**** Gróf Zichy Géza jubileuma.** A gróf Zichy Géza negyedszázados elnöki jubileuma alkalmából rendezendő diszhangverseny rendkívül nagyszabásúnak ígérkezik. A hangversenyen, amelyet január 7-ikén, hétfőn este 7^{1/2} órakor a fővárosi Vigadó nagytermében tartanak meg, közreműködik *Gobbi Alajos* karnagy vezetése alatt a budapesti posta- és táviráda-tisztviselők ének- és zene-egyesületének ének-kara, továbbá a Ganz-gyári dalkör és az intézet volt növendékei is. A diszhangverseny műsora a következő:

1. *Királyhimnusz* — *Bartay Ede*, szövegét írta gróf Zichy Géza. A Nemzeti Zenede zenekarának kísérelével előadják a közreműködő összes dalkörök.
2. *Hajnal az erdőben* — nyitány *Gemma* című táncoktételéből (kézirat: először) gróf Zichy Gézától. Előadja a Nemzeti Zenede ének-kara.

3. *Zongoraverseny bálczire*, 3 tételben (Energico, Andante alla Ungharese, Allegro con brío. Kézirat: először). O. cs. és kir. fenségnök *Isabella* löhergegyesszónyának ajánlva — gróf Zichy Gézától. Nagy zenekíséreltel előadja a szerző.

4. A Nemzeti Zenede igazgatóság elnökének, tanári karának és a jelentkező küldöttségeknek tisztelegése.

5. *Doiores halála*, magánének, vegyes kar- és nagy zenekarra; szövegét és zenéjét írta gróf Zichy Géza. Előadják a közreműködő dalkörök. A magán-szólamokat énekl *Vasulievits* Albina.

6. *Hegedű-kettős* — *Erikel-Huber*, zenekíséreltel előadják *Brewer* Eva és *Faludi* Mariska.

7. *Petőfi szelleme*, szövegét és zenéjét írta gróf Zichy Géza. Előadják: a Ganz-gyári dalkör, a posta- és táviráda-tisztviselők ének- és zeneegyesületének ének-kara és a Nemzeti Zenede ének- és zenekara.

A hangverseny után a Vigadó eső emeleti éttermében diszlokoma lesz. A rendezőség ez uton is felkéri a diszlokoman résztvenni szándékozókat, hogy terítékjegyeiket (5 korona) a Nemzeti Zenede helyiségében (Ujvilág-utca 14.) legkésőbb január hó 5-éig a délutáni órákban vegyék át.

**** Sada Yacco a Magyar Színházban.** *Sada Yacco*, a „japán Duse”, aki a párisi kiállítás alatt a Loie Fuller színházának volt szencziója, legközelebbi külföldi körutja alkalmából, a *Magyar Színház*-nak is vendége lesz. Ugy értesülünk, hogy a színház igazgatósága már meg is kötötte a szerződést a japán tragika impressziójával. *Sada Yacco* három estén lesz vendége a *Magyar Színház*-nak.

**** H. Novák Irén** asszony, a kolozsvári Nemzeti Színház kitűnő művésznője, továbbra is a színház kötelékében marad; amennyiben az új igazgató, *Megyeri Dezső* rendkívül előnyös szerződési ajánlatot tett neki, amit a művésznő el is fogadott. H. Novák Irén asszony újabb egy évre irta alá a szerződést a kolozsvári Nemzeti Színházhoz.

**** Gyermekelőadás az Operában.** Az Operában holnap, pénteken délután öt órakor, mérsékelt helyárrakkal gyermekelőadás tartanak. Szinre kerül a *Jancsi és Juliska* című mese *M. Rotter G., Várady M., Payer M., Berts M., Kánn M., Palóczyné F. B. és Várady S.* közreműködésével. A dalművet követi a *Bababütyök* című látványos ballet. Az előadást bérlétszűnetben (45. szám) tartják.

**** Sorma asszony hazatért.** A színházi dolgokban jól értesült *Berliner Börsencourir* azt írja, hogy *Sorma Agnes* asszony csakugyan nem folytatja többé a külföld nagy városaiban tervezett vendégkörútját. A művésznő visszatér *Berlin*-be és a tavaszon az ottani *Lessing-Theater* színpadán fog játszani. A *berlini* börszejtség azt az intimitást is elárulja, hogy a körút *Sorma* asszonynak több mint százezer márkájába került.

**** Hangverseny.** A kiskőrösi izraelita jótékony négyelet december 26-ikán hangversenyt egybekötött táncestélyt rendezett saját alapja javára, melyen *Goiten* Pál zongoraművész és *Mezey* Vilmos hegedűművész remek játékkal méltán megérdemelt tapsokat arattak. Az est kiváló sikerében osztozkodott dr. *Mandel* Edéné énekével, *Steiner* Rózsi-ka szavalatával.

**** Operaelőadás a Telefon Hírműködésben.** A magyar királyi Operaház ma ifjúsági előadást rendez, mely alkalommal a *Babatündér* és a *Jancsi és Juliska* kerül színpadra. Az előadást, amely délután 5 órakor kezdődik, a *Telefon Hírműködés* is követően fogja, s annak minden állomásán hallható lesz. — Este 7^{1/2} óráig az est folyamán kezelt eredeti tudósításait olvassa fel a szerkesztőség, 10 óráig 11-ig pedig megcigányezva lesz hallható, *Zöldy* Marcinak az Emke-kévéházban játszó cigánybandájának a muzsikája.

Az új Comédie Française.

— A Budapesti Napló levelezőjétől. —

Páris, december 27.

Nem telik bele nyolc nap s Molière újra bevonul díszes otthonába. Ma még össze-vissza hányt díszletek között kell végigtörtetnie az embernek s néhány nap múlva csodálatosan rendezett színen fognak leperegni a világ legrettenőbb tragédiái.

A munkafelügyelő erős rábeszélő tehetsége tudta csak elhíttetni velem, hogy szombatig rendben lesz itt minden s hogy a Comédie Française nagy és díszes közönsége bevonulhat ide, ahol most nagy husz felirat is megtölti a belépést az idegeneknek.

Ma még nagy nyílások vannak az ajtó helyén s a félhomályban alig tudom kienni, hogy az öltözők közt járok. A falak még puszták, a tapétákat nem ragasztották föl s mindössze két nagy tükrök bennük a dísz. A színháznak ez a része még nagyon kezdetleges állapotban van.

— A másik oldalra tessék kerülni — mondja egy munkás. A nyílások oldalra.

Eszembe jut, hogy a Comédie Française tudós tervezője megmagyarázta egyszer azt az egyszerű és világos eszmét, mely munkásságában vezette s amely szerint a színházat egy fal által két részre választotta. Az egyik rész a nyilvános oldal, a termekkel és a kijáratokkal; a másik a belső része a színháznak, mely az igazgatóság helyiségeit és az öltözőket foglalja magában. Amott, az előadás idején kívül, senki sem léphet be a színházba; emitt pedig a színházi emberek szabadon járhatnak, kelhetnek, kíváncsi szem nem látja őket. Két oldalt széles folyosók veszik körül a színházat, melyekre lépcsők vezetnek föl s melyekből minden utóara van kijár.

Most még százával sürögnek-forognak a munkások a folyosókon, létrák, festékes fazekak hevernek szerle-szét, de már látszik, hogy a tervező fölséges szélességűre építette ezeket a folyosókat, melyekből hatalmas lépcsők vezetnek minden irányba.

Ezeket a lépcsőket juttattam a nyilvános oldalra. Hőfőhár márvány falakat óriási tükrök dísztenek itt minden oldalról, a mennyezetet pedig hatalmas oszlopok tartják, amelyekről még a szakértő szeme sem állapíthatja meg biztosan, hogy márvány utánzatok. A főfel vezető lépcsőkön még dolgoznak s a víz, amelyel a márványlépcsőzetet még tisztogatják, lecsorog a foyér köveire. A nézőtérén tegnap helyezték el a zsöllyeket, amelyek nagyon kényelmesek s éppen olyan piros színűek, mint a nézőtér egyéb díszítőnyel, míg a támlák aranyos díszlőt ragyognak. A mennyezet teljesen elkészült, a szin eleje azonban üresen mered a belépőre. A selyem függöny még nem készült el, a vasfüggöny pedig nincs lebecsájva. Főnt a színpadon mélységes csönd van. A vigjátékok cselzői és a tragédiák gyilkosai egyformán csöndesek. A nagy gépezetek, amelyeket a színház idegeinek szeretnek nevezni, ezernyi rugók, acélsínek, kezetek a kupoláig érnek s olyan hatást tesznek, mintha rendszer nélkül volnának összedobálva. olyanformán, mint azt ócska vaskereskedésben látja az ember.

— Ez csak nincs készen? — kértem a felügyelőtől.

— Tévedés uram! készen van ez az utolsó szögig.

— Bocsánat — mondom, — de hisz egyetlenegy díszletet sem látok készen.

— Díszletet? Oh az gyerekjáték. Mikor a Sarah Bernhardt színházat építettük, reggel még hire-hamva sem volt a díszletnek. Dél volt, mikor a színpadra mentünk dolgozni s este már vígan játszottak rajta. Itt pedig még öt napunk van...

— Szombaton játszanak, nemde?

— Igen, a *Cidből*, a *Tudós nőkből* és *Richepin* darabjából, az *Aproposból*.

— Bizonyosan tudja, hogy szombaton?

— Bizonyosan.

— Ez a sok munkás, üveges, díszletfestő, bádogos, festő, kárpitos addigra végez?

— Végez. Nemde három óra mult el azóta, hogy a másik oldalt megszemlélté? Nézzük meg: mennyire haladt azóta ott a munka?

Átmentem az öltözők felé. Három óra óta ott már berakták a zsöllyeket, fölaggatták *Corneille*, *Molière* képeit s egy márványtáblát illesztettek a falba, melyen a színházépítő bizottság tagjainak névsora van.

Igy készül az a színház. Mínta tulvilági lények dolgoznának rajta, olyan mesés gyorsasággal építik; s ezen a helyen, ahol csak kevéssel előbb üszök és köröskörül kiégett talaj jelezte a régi Comédie Française helyét, néhány nap múlva újra díszes fogatok állanak meg, melyekben a francia színházlátogatók legelőkelőbbjei érkeznek Molière templomának küszöbög.

B. K.

Két szubrett az — Angyalföldön.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, december 27.

Annak a szomorú háznak, amely az Angyalföldön van s amelynek lakói azok a szerencsétlenek, akiknek az elméje örök időre elborult, rövid idő óta két új lakója van; — két szubrett.

Egyikük sem tartozott a színházi égboltozatnak legelső rangú csillagai közé, de a magok szerényebb pályafutásában száz meg száz volt a rajongójuk, akik virágokkal szórták tele az utjokat. Mindkettő — évekkel ezelőtt — ugyanegy helyről indult neki karrierjének: a Népszínház kórusából.

Az egyik innét került a vidéki színpadokra s *Aradon*, *Pécsen* s más elsőbb rangú vidéki városokban dédelgetett kedvelte volt a közönségnek. Aztán elment az ifjúsága s vele együtt a színpadi dicsősége is.

Sokáig volt szerződés nélkül és hiába járta sorra a színházi ügynököket, a vidéki igazgatókat, nem tudott szerződést kapni s úgy hogy elborult a reménysege, hogy valaha visszatérjenek a napfényre, virágos idők, elborult az elméje is s most megüvegesedett szemekkel mered maga elébe az angyalföldi szomorú ház egyik cellájában...

A másik karrierje változatosabb, zajosabb volt. Míntán hiába próbált az elsők közé törni, regényes hajlamait követve, kiment Oroszországba, ahol kiesike hangjával és formás alakjával csakhamar feltűnt a Chantant deszkáin s mindenfelől mosolygott rá a szerencse. Olykor-olykor haza is ellátogatott s ilyenkor azok a bizonyos ökölnyi nagyságu brillant-boutonok ragyogtak a filcéiben.

Azt beszélték ilyenkor, hogy mesés vagyona van s még az a tulregényes hír is szállongott felőle, hogy egy orosz nagyherceg fogja oltárhoz vezetni.

De ez nem történt meg... s az idő az ő duha-hu szöke fejcséskéje föltött is csak röpült, röpült, míg nem az első ezüstsálak jelentek meg az aranyzinű hajhullamokban. És a szinte sablonos tragédiának ez a hősnője is összetört testileg, lelkiileg.

Most ő is az angyalföldi szomorú háznak a lakója, csakogy vidámabb a társnőjénél, a kis ugyanonétt indult, szegény, utnak, ahonnétt ő s ugyanoda jutott a hova ő.

Csak hogy az ő vigsága tán szomorubb még, mint amannak a merev, üveges tekintete. Az ő vigsága abból áll, hogy mosolygó ajkai és sugárzó szemmel mondogatja, akár kérdi tőle valaki, akár sem:

— Itt a szerepem! Próbára megyek! Fellélek az Operában, mert olyan erős a hangom, hogy bele sem fér az operába... Megyek, megyek, megyek!

És kacér illetéssel megy a szomorú ház egy kuckójába és ott elpróbálja a jelenését. Es próbája naponként százzor; egyebet se tesz, mint csak ezt.

S amíg próbál egy másik szegény teremtés, merev, üveges szemmel nézi, nézi... a nélkül, hogy tudná, értené, mit művel amaz. Milyen jó, hogy az angyalföldi szomorú háznak nem sokáig várat magára a fekete szármu anybal, aki szármu subanásával minden emberi nyomorúságot megenyhít... örökre!

B. v. W.

MŰVÉSZET.

□ **A képzőművészeti állami nagy aranyérem.** A műcsarnok téli kiállításának legnagyobb kitüntetését, az állami nagy aranyéremet, ez évben *Zemplényi Tivadar* festőművész nyerte el „Virraszszatok és imádkozatok” című hatalmas méretű festményére. Ez a monumentális életkép előkelő díszre a téli tárlatnak, szerzője pedig a legnagyobb tudásu magyar művészek egyike. A zsüri ítéletét és *Wlassics* miniszter döntését bizonyára örömmel fogadja minden műbarát.

□ **Az iparművészeti téli tárlat**, amely gazdag fejlettségben mutatja be művészi iparunkat, napról-napra meggyarapodik érdekes műtárgyakban. A kiállítás mostani formájában még körülbelül két hónapig lesz nyitva, de meggazdagítják tartalmát azokkal a műtárgyakkal, amelyeket magyar műiparosok

küldtek a párisi világkiállításra. Ezeket is mind közszemlére teszik ki az Iparművészeti Múzeum palotájában. Eddig körülbelül hét vagon érkezett Párisból Budapestre. Február hónapban kiállításokat a külföldi műtárgyakat is, amelyeket *Radicis* zenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, vásárolt a párisi világkiállításra a múzeum részére. E díszes kiállítások sorához csatlakozik később a Gutenberg-kiállítás is, amely a könyv történetét mutatja be.

□ **Elhalasztott szoborpályázat** A budai Milbacher-féle kútra hirdetett szobormű-pályázat határidejét a művészek kérelmére elhalasztották. A pályaműveket január 18. esti 6 óráig a városligeti Műcsarnokba kell beadni. A képzőművészek egyesületének szobrászati szakosztályához ilyen tartalmú értesítést küldött *Rónay* Károly közjegyző, mint a dísz-kút pályázat végrendeleti végrehajtója.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Petőfi-Társaság közgyűlése.** Ma délután öt órakor tartotta huszonötödik rendes közgyűlését a Petőfi-Társaság az Akadémia főtitkári termében, ahol a tudományos társaság igazgató-tanácsa szokott ülni a kerek asztal körül. *Bartók* Lajos foglalta el az elnöki széket és a tagok közül jelen voltak: *Szana* Tamás, *Erődi* Béla, *György* Aladár, *Abrányi* Emil, *Szabó* Endre, *Sz. Nogáll* Janka, *Rákosi* Viktor, *Prém* József, *Somló* Sándor, *Kenedi* Géza, *Sebők* Zsigmond, *Makai* Emil, *Jakab* Ödön, *Koroda* Pál, *Váradai* Antal és *Neugebauer* László. A társaság huszonötödik közgyűlése volt a mai, de az ünnepélyes dísz-közgyűlés nem jövő január halodikán, hanem 1902-ben lesz, minthogy a társaság 1876-ban (novemberben) alakult ugyan meg, de csak 1877 január 1-jén tartotta első nyilvános közgyűlését az Akadémia nagyertermében. Az igazi jubileum esztendő tehát 1902. A Petőfi-Társaság a huszonötödik évfordulót 1902 január 6-ikán nagy díszszel ünnepli és a főtitkár, *Szana* Tamás, külön kötetben írja meg a társaság történetét a jubileum maradó emlékeiül. Ugyanakkor a társaság ama tagjai közül, akik 1876-ban lettek a Petőfi-Társaság tagjaivá, négyet vagy ötöt beválasztanak a tiszteleti tagok sorába. Helyüket az 1901. decemberi rendes közgyűlésen az ifjabb irodalmi nemzedék kiválóbbjaival tölti be a jubiláló társaság. — A mai közgyűlésen is választottak tiszteleti tagokat irodalmunk régi jelesei köréből: *Rákosi* Jenőt és *Vadnay* Károlyt. Mind a kettőt nagyon melegen ajánlották és a választás egyhangulag, közfelkiáltással történt. A választásról szóló oklevelet deputáció viszi a kitüntetett írókhoz. — Közfelkiáltással választották meg a tiszteletet is újabb három esztendőre. Marad tehát: alelnök *Bartók* Lajos (*Jókai* Mór, mint örökös elnök, nem kerül választás alá) titkár *Szana* Tamás, másodtitkár *Jakab* Ödön, ellenőr *Torkos* László, pénztáros *Jeszzenszky* Danó. A társaság jogtanácsosául *Farnady* Józsefet választották, aki különösen a Petőfi-házra vonatkozó adakozás rendben tartása körül fejtett ki hosszas, buzgó tevékenységet a társaság javára. — A mai közgyűlés végül a január 6-iki diszülés tárgysorozatát állapította meg. Az elnöki megnyitón kívül kilenc számból áll a program. Felolvasók: *Jókai* Mór, *Herceg* Ferenc, *Bartha* Miklós, *Kenedi* Géza, *Rákosi* Viktor, *Sz. Nogáll* Janka, *Jakab* Ödön, *Szabó* Endre és *Makai* Emil. — A diszülést bankett követ az *István*-szálló emeleti termében.

SPORT.

.. **Az állatkerti jégpálya veszedelme.** A „Magyarország” című lapban, alkalmasint valamelyik konkurrens jégpálya misztifikációja révén, az a tendenciózus hír jelent meg, hogy az állatkerti jégpálya veszedelemben forog, mert a tó fenekén a szokásos tisztítás alkalmával meleg forrás buggyant fel. Ez a hír teljesen koholt s nyilván a közönség meglepésére van szánva, mert az állatkerti tó feneké magában fekszik, mint a városligeti utak felszínén és így teljesen ki van zárva, hogy itt meleg forrás buggyanhasson fel. Az állatkerti tó víz tiszta homoktalajon áll s éppen ez teszi az állatkerti jégpályát legjobban az összes budapesti jégpályák közt. Az állatkerti jégpálya a többi jégpályákkal egyidejűleg mulhatatlanul megnyílik.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A süket.** *Reinitz* Manó, járásbírói írnok, esténként a zenés kávéházakba szokott járni, ami elég költséges mulatság az olyan emberek, aki hallja is a muzsikát s meg is fizet érte. *Reinitz* Manó azonban kitalálta a módját annak, hogy miképpen kell olcsó

muzsikát hallgatni. Ugy tett hát, hogy esténként beült a zenés kávéház valamelyik asztalához s ha a cigány tányérozni jött, röviden leintette.

— Hé? — kérdezte — pénzt akar tőlem? Hisz én süket vagyok!

A cigány egy darabig csödesen tűrte a süket vendégei s csak akkor iakadt ki ellene, mikor észrevette, hogy *Reinitz* Manó iskolát csinál s magával hozza összes társait, akikkel szépen elbeszélget egész este s mindent meg is értenek, amit egymásnak mondanak, csak éppen a zenét nem akarják hallani. A primás ennél fogva megtörősi gondoskodott és egy késő őszi éjszakán egy ütőle fültűvön szegény *Reinitz*et, hogy az tényleg belesüketült.

Ezt a süket ügyet akarta ma tárgyalni *Kabdebó* bíró s jó szándékában csak az akasztotta meg, hogy *Reinitz* csakugyan panaszt emelt a süketégre miatt, melyet a pofon okozott. Ezért aztán a bíró leszállította az illetékeséget és áttette az ügyet a büntető-törvényszékhez, ahol most már súlyos testi sértés miatt fogják felelősségre vonni a hirtelen kezű cigány-primást.

§§ **Vasuti baleset.** A Dunakeszről jövő tehervonat hetvenkét teherkocsival indult utnak a mult télen, mikor hirtelen maga előtt talált egy rendező mozdonyt, mely deszkás vagonokkal iparkodott a raktárak felé. Szerencsére két aránytalanul megterhelt mozdony közt történt az összeütközés, úgy hogy csupán a deszkás vagon tört izzé-porrá, míg a rendező mozdony nagyobb baj nélkül menekült meg. A tehervonat vezetője és fűtője is csak jelentéktelen sérülést szenvedett. A vizsgálat szerint a balesetet az idézte elő, hogy a rendező mozdonyt már a szabályszerű időre jelzett tehervonat érkezése előtt tíz perccel be kellett volna szüntetni a tolatást, de ez közvetlenül a befutó vonat előtt még át akart oszoni a raktári vágányra, noha két váltó utközben már tilost jelzett. A sietség okozta tehát a balesetet. A vizsgálat befejeztével közveszélyű cselekmény elkövetése miatt vont a pestvidéki törvényszék felelősségre *Pintér* István mozdonykísérőt, *Malok* István fűtőt, *Stier* Ede mozdonyvezetőt és *Czegledy* János állomás felügyelőt. A tárgyalást, melyen rendkívül sok tanut hallgattak ki. *Bánó* József bíró vezette, a vádhatóságot dr. *Várdy* alügyész képviselte.

A tanukihallgatások során kiderült, hogy a vádlottak voltaképpen tuibuzgóságukban voltak oly megfontolatlanok. *Czegledy*vel szemben az ügyész el is ejtette vádat. A másik hármat a törvényszék enyhén büntette, *Stier* mozdonyvezetőt 200 korona 10- és 20 korona mellékbüntetésre, *Pintér* mozdonykísérőt 50 korona 10- és 10 korona mellékbüntetésre, *Malok* fűtőt 20 korona 10- és 5 korona mellékbüntetésre ítélték. Az ügyész, valamint a vádlottak is megnyugodtak az ítéletben, mely így jogérvényes.

TÁVIRATOK.

Hága, december 27. Az első kamara mai ülésén Rengers szenátor utalt arra, hogy a kamara nem felelős a *Krüger*hez küldött felirat tartalmáért, melyet a kormány helytelenített. A kamara csak azzal bízta meg elnökét, hogy jelezze ki *Krüger* elnöknek a ház rokonszenvét.

Nagy tüzvész.

Cernovic, december 27. Borzalmas tüzvész pusztított ma éjjel Wisnitz mezővárosban. A tűz, amely egy órákig éjjel a helység közepén támadt, az erős szél miatt nagy gyorsasággal terjedt. A helység alsó részén. 250 ház elhamvadt, aminek következtében több, mint 2500 emberből álló 600 család hajléktalan lett. A lakosok, akiknek vagyona tönkrement, nagy nyomorba jutottak.

Az olasz bor.

Róma, december 27. A *Patria* egyik munkatársa meglátogatta Bécsben gróf *Nigra* olasz nagykövetet, aki azt mondta neki, hogy a dolgok mostani állásában *alig lehet remélni, hogy Ausztria-Magyarország megújítsa Olaszországgal a borvámklauszult.* Olaszországnak el kell készülnie lennie arra, hogy az osztrák-magyar piacon, amelyen az olaszoknak eddig nem kellett versennyel küzdeniük, jövőben a franciák és spanyolok szinte megsemmisítő konkurrenciája egészen tönkre fogja tenni az olasz borkereskedelmet. A francia és spanyol diplomaták ez okból minden lehetőt elkövetnek, hogy az Olaszországgal való borvámklauszula megújítását megkíséreljék. De hogyha ez meg is fog történni, ezzel még nem fenyegetés veszedelem a hármasszövetség fennállását. Olaszország a legnagyobb mértékben rá van utalva az Ausztria-Magyarországgal és Németországgal való szövetségre, mert csakis ez a szövetség biztosítja Olaszország érdekeit a Földközi tengeren és pedig oly mértékben, amint Olaszország egyetlen más szövetségtől sem remélhetné.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 27. (*A Budapesti Napló telefon-jelentése.*) A terménytőzsde a jövő hét elején árpában emelkedő irányzat várható. Tavasz buza 7.81—7.83, tavaszi rozs 7.67—7.71, árpa 6.13—6.20. A forgalom jelentéktelen.

New York, december 27. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 10.3/16 (10.3/16), Jan.-ra 9.54 (9.53). *Márciusra* 9.37 (9.33). *New-Orleans* helyben 9.2/16 (9.2/16). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.40 (7.25). Stand white Philadelphianban 7.35 (7.20). Refined in Cases 8.55 (8.55). *Credit Balances* at Oil City 1.03 (1.07). — *Zsír:* Western steam 7.25 (7.30). *Rohe* és *Brothers* 7.40 (7.45). — *Tengeri irányzata* szilárd. — Dec.-re 45.1/4 (45.4/4) Januárra 43.1/4 (43.—). *Májusra* 42.— (41.9/16). — *Buza* irányzata tartott. *Piros* Gsz-i helyben 78.9/16 (78.—). *Decemberre* 77.— (77.1/4). *Januárra* 77.1/4 (77.—). *Márcsra* 79.— (79.1/4). *Májusra* 78.3/16 (78.9/16). *Gabona szállítási díja* Liverpoolba 2.1/2 (2.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 6.9/16 (6.9/16). Dec.-re 5.40 (5.40). *Márciusra* 5.60 (5.65). — *Liszt:* Spring Whea. clears 2.70 (2.70). — *Cukor:* 3.7/16 (3.7/16). — *On:* 27.50 (27.50). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 27. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata tartott. Dec.-re 69.9/16 (70.7/16) Jan.-ra 70.— (70.3/16). *Tengeri irányzata* tartott. — *Decem-berre* 36.9/16 (36.9/16). — *Zsír:* *Decemberre* 6.87 (6.87). *Januárra* 6.75 (6.77). — *Szalonna* short clear 6.75 (6.70). — *Sertéshús:* *Decemberre* 11.— (11.15). *Januárra* —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló. Péntek, december 26. — *Római kath.:* Apró szentek —. — *Protestáns:* Apró szentek. — *Görög-ország:* (december 15.) *Antia* — *Zsidó:* *Tebet* 6. — *Nap* fél 7 óra 34 perccel. — *Nyugsz:* 3 óra 58 perccel. — A hold kélés előtt 10 óra 51 perccel. — *Nyugsz* este 11 óra 52 perccel.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. *Nemzeti Múzeum.* Természettudományi tár. — *Nyitva* d. e. 9 órától 1 óráig. — *Tobbi* tárai 1 korona belépődíjjal tekinthető meg. *Téli kiállítás* a Műcsarnokban délelőtt 9 órától délután 4-ig Belépődíj 1 korona. *A Nemzeti Szalon kiállítása* délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépődíj 40 fillér. *A Visszaszállított Szalonja* a Klotild-palotában. *Nyitva* délelőtt 9 órától este 9-ig. Belépődíj 50 fillér. *Iparművészeti társulat* karácsonyi kiállítása *nyitva* délelőtt 9 órától délután 1 óráig. *Díver-kiállítás* és az *Országos Képtár* az Akadémiában d. e. 9—1-ig. *Iparművészeti múzeum kiállítása zárva.* *Teológiai Iparmúzeum* *nyitva* d. e. 9 órától 12-ig és délután 2 órától 5-ig. *Műzgasztrosági Múzeum* (*Kerepesi-ut* 72.) *nyitva* délelőtt 9—1 óráig. *Földtani intézet* *múzeuma* zárva. *Közközelési múzeum* a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig. *Múzeumi könyvtár* *nyitva* d. e. 9—1-ig. *Akadémiai könyvtár* *nyitva* délután 3—7-ig. *Egyetemi könyvtár* *nyitva* délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Statisztikai hivatal *könyvtára* délelőtt 10 órától 1-ig. *A Kereskedelmi múzeum könyvtára* és *tudakozó osztálya* d. e. 9 órától 12-ig és délután 3 órától 6 óráig. *Az új országgház* *hivatalcsarnoka* és *lépcsőháza* délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépődíj 1 korona. *Iparművészeti múzeumi könyvtár* *nyitva* délelőtt 10—12 óráig és este fél 7-15 fél 9-ig. *Magyar kereskedelmi múzeum* az iparcsarnokban d. e. 9-től délután 2-ig. *Szabadalmi levéltár* (*Erzsébet-kört* 19.) *nyitva* délelőtt 9—1 óráig. *Mentőegyesület* *helyiségei* reggel 8 órától délután 6-ig. *Állatkerti a Városligetben* *nyitva* egész nap. Belépődíj 60 fillér. *Magyar Kereskedelmi Múzeum.* Igazgatóság: VII. kerület *Kerepesi-ut* 20. szám alatt. *Hivatalos órák:* délelőtt 9-től délután 2 óráig. *Tudakozó osztály* és *kereskedelmi szaknyitvartár* VII. kerület 22. sz. *Hivatalos órák* délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleni mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban *nyitva:* délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este hangverseny a honvédzenekar által, felváltva *Radicis* és *Balogh* zenekarokkal. **Hanusz kávéház** Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvédzenekar hangversenye. **Ferencai kávéház.** Csóka nemzeti zenekarának hangversenye. **Tátra kávéház.** Király-utca Tordajó női zenekarának hangversenye. **Hazám kávéház.** Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye. **Monopol kávéház** Váci-kört 37., minden este *Oláh* Sándor zenekarának hangversenye. **Folles Caprice** kiváló új műsor. **Somossy Orfeum** válogatott műsor. **Union szálloda,** díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kérépár-terem. **Fuzer György** éttermeiben *Deák-tér*, minden este *Schreier* hegedű-hangversenye. **Erdélyi minta vendéglő.** Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Miért? ...

Miért, hogy a végzet nyomja a lelkeim:
Röszes a rosszban, — jót sohse' lásson?
Miért csupa szin másnak ez az élet,
Miért fekete nekem a karácsony? ...

Fáy Nándor.

+ **Finále.** *Credieux* lyoni orvosnak nagyon szomorú karácsonya volt az idén: egyetlen fia éppen karácsony napján agyonlőtte magát. Huszonöt esztendő volt a fiatal ember, mi más lehetett volna végzetes tettének az oka, mint a szerelem. Van sok megkapó vonás az ifjú *Credieux* tragédiájában. Tíz esztendő gyermek volt, mikor elvesztette anyját, akinek érzékeny lelke nem volt képes eltűnni a férj rideg modorát: megmérgezte magát stríchninnel. Anyja halála óta valóságos mizantróp lett a gyermekből; nem voltak neki soha pajtsái, nem élte át a gyermekkor büvös-bájos, hímes álmaikat, koraéretten, komolyságában nem tudott örömet okozni neki semmi sem; iskolába járt, tanult, de cinikus apjától soha egy jó szóban, soha egy eszékből nem volt réze. Mikor később középiskolai tanulmányait elvégezte, atyja egyetlen szóval sem kérdezte meg: van-e kedve, nincs-e, beírta őt Párisban az orvosegyetemre. Az ifjú egy hanggal sem mondta, van-e hajlandósága az orvosi pályára, vagy sem, — lett belőle medikus, mert az atyja így akarta. Három esztendő az ifjú *Credieux* a botanikai intézeteknek, a klinikáknak legszorgalmasabb látogatói közé tartozott, kitűnő eredménnyel tette le vizsgáit; korántsem ambicióból dolgozott; gépiesen tett ő mindent. A *Quartier-Latin* egy kis vendéglőjébe járt étkezni, ott is, az egyetemen is megmosolyogták a zárkózott modoru fiatal embert. Egy nap csak elbámult a vendéglős, hogy *Credieux*, akinek három esztendő alatt szavát sem lehetett hallani, ragyogó szemekkel, kipirult arccal ült le szokásos asztalához és naiv bő beszédűséggel mondta, hogy ma burgundi bort adnak neki. A vendéglős tréfálkossa jegyezte meg, hogy ő tudja mi az oka a jókedvnek: szerelme az ifju ur. Így is volt. A fiatal ember aznap lett férj. Valami távoli rokonával találkozott az utcán, ez felvitte őt magával a családjáéhoz ötórás théatra. Ott ült a társaságban egy ébenhaju, villogó szemű fiatal asszony is s mikor ennek bemutaták a félszeg medikust, ez úgy érezte, hogy a kézfogáskor torró láva járja át az ereit s az asszony arcán is kigyultak a rózsák... két sziv egymásra talált... A fiatal asszony sorsa mindennapi volt; gyermekképpel férjhez adták őt egy nálánál kétszerte idősebb urhoz. A végletlenül finom lelkű asszony csak későn ébredt arra, hogy: — asszony. Letek gyermekei is, de szerelmet egy pillantásra sem tudott érezni férje, egy

gazdag nagykereskedő iránt, aki azt hitte, hogy mindent megad feleségének ha seiyemben, bársonyban járhatja őt. S az asszony szőtte-szőtte az álmodat a szerelemlől. És megismerte az ifju *Credieux*. Későbbi találkozásai alkalmával sem beszéltek soha szerelemlől, de az asszony is, az ifju is érezte, tudta, hogy egymás nélkül nem tudnak élni. Így folyt ez évekig. Könyörgött folyton-folyvást a fiatalember a szerelmesnek: váljék el férjétől, de az asszony folyton csak halogatta a dolgot. Találkozásai is mindinkább ritkábbak lettek, mert az asszony nagynéje nesztét vette a dolognak és úgy őrizte őt, akár csak a rabot. Most, karácsony előtt való nap *Credieux* szerelmesének a *Rue de Dampfin*-beli lakása előtt sétálgatott. Egyszerre elibe áll egy őszbevegült haju hölgy, a nagynéni, és izgatottságtól remegő hangon mondja neki:

— Mit térsz ön folyton-folyvást erre?

— Bocsánat asszonyom...

— Kérem, semmiféle kifogást se mondjon. Ön engem minden bemutatkozás nélkül is jól ismer. Én is önt. Mindent tudok. Hát mit akar ön tulajdonképpen az unokahugomtól? Szerethet ön komolyan olyan férjhez asszonyt, aki tiltott viszonyt folytat önnel?

— *Credieux* halálsápadtan felelt:

— Asszonyom, engem korholhat. De igen kérem, ne hozzon abba a kínos helyzetbe, hogy hölgygel szemben drvaságra ragadtassam. Pedig nem felelhetek magamért, ha azt a nőt bántja és gyanusítja.

— Higgadt leszek. Így majd megértjük egymást... Van önnök most egy félóra ideje?

— Rendelkezésére állok.

Nem minden guny nélkül felelt az urinó:

— Ugy-e, ön tudja, hogy én is itt lakom, ahol unokahugom?... Fáradjon fel hozzám. Felmentek. A nő kezdte:

— Emlegettem már: tudok mindent. Unokahugomnak tiltott viszonya van önnel. Tagadni meri?

— Az a feleletem erre, hogy az az asszony angyal, ne mételegesse meg ily beszéddel. Szeretjük egymást. Ez az egész.

— És mi lesz ennek a vége?

— Misem egyszerűbb: feleségül veszem.

— *Credieux* ur! Bocsületszavára meri ön mondani, hogy ismeretségük tisztességes volt.

— Bocsületszavamra.

— Jól van. Hiszek önnel. Idehívatom most az asszonyt! Ha ő is azt mondja, hogy elválk a férjétől és önhöz megy nőül, én leszek a legelső, aki célhoz segíti önöket.

A fiatal asszony jött. A nagynéni elmondotta neki, miért hírvatta. Anyai jószággal szölt hozzá:

— Komoly a kérdésem, komolyan felelj. *Credieux* ur azt mondotta, ti megbeszéltek már, hogy férjeddől elválsz s az ő neje leszel. Akarod-e ezt?

Az asszony határozott hangon szölt:

— *Credieux* szeretem. Felesége akarok lenni. De férjeddől, míg kis lánykáim meg nem nőnek, hogy férjhez adhatom őket, nem válok. A gyermekeimért nem tehetem.

A fiatal ember némán meghajította magát, hazament és föbelötte magát.

+ **A szabadságharc Miatyánkja.** Nagy idők viszhangját, a Miatyánknak, Üdvözlőjének és a Hiszelegyeknek a szabadságharcú időkre való alkalmazását közli a Felsőmagyarországi Hirlap egy el-sárgult kézirat nyomán. A minden szavában érdekes Miatyánk így szölt:

Metternich ki vagy Bécsbe', átkozott a te neved, jöjjön nekünk más országát, legyen meg a nép akaratja, nem pedig a tied. Adj Constituciót és jobb kenyeret, bocsásd meg szüldaimnak, valamint mi is megbocsájtok a' status adóságát, ne vigy minket a' kísértetben — az új Credit papirattal — de szabadsit az arany és ezüst által Amen.

Üdvözlőjünk bankó csinálással teljes. Úr van te veled, elátkozott vagy, átkozott a' ki teitalait, átkozott a te mébednek gyümölese — a Devalvatio és hamis bankó — Átkozott országok esalja ördöge, imádkozs életünk szabad népért most és a' bukásnak óráján Amen.

Hiszek egy Kosuthban, az ő igaz Szívüségében, Magyar és Erdély Ország ujászületeben Teremtőjében, ki fogantatott az igazságtól, Születt Zemplében, kinoztatott Meternichtől, eltemetett a Budai Várba és harmad évre feltámadt, és felméné Pozsonyba, ül a Személyöknök jobbia felöl, onnan leszen életlendő a Bécsi eleve-neket és holtakat. Hiszek egy Kosuthban, egy jelelős Mimszteriumban. A Magyar egységben egyetértésben és annak örök életében Amen.

+ **Völégény láncokban.** Szomorú esküvője volt a napokban *Witebsk* oroszországi városban egy *Obsensky* nevű óraművesnek. Röviddel házassága előtt pénzhamisításért szeszendéi szibériai kényszermunkára ítélték őt s erről az ítéletről természetesen a meny-asszony atyja, a *witebski* pópa is tudott, aki ki is jelentette leánya előtt, hogy a házasságból nem lehet semmi. De a szerelmes menyasszony nem akarta otthagyni imádotját a szerencsétlenségben sem, s hosszas könyörgésre végre az apa is megadta beleegyezését. *Obsensky* már fogoly volt s az esküvőt a fogház kápolnájában tartották meg. A völégényt rab-bilincsekbe verve hozták föl cellájából a szertartáshoz a menyasszony gyászruhában jelent meg. A szomorú esküvő után az új férjet ismét lekísérték a fegyveres örk a cellájába; néhány nap mulva Szibériába viszik őt, ahova neje is követi.

+ **A nőgyűlölkö egysülete.** Az amerikai egyetemeken újabb időben sajtóságos mozgalom ver mindinkább nagyobb hullámokat a feminizmus ellen. Majd-nem valamennyi amerikai főiskolán megalapították az egyetemi hallgatók a *Misogyn-Egysülete*t, amelynek az

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irta: STEPNIÁK.

28

Amint belépett Repin csinos, orosz faragványokkal díszített fa villájába, egyedül találta az ügyvédet. Tania elment. Azt mondták neki, hogy Léna volt itt délután, míg György a parkban várt, hogy együtt menjenek egy sétára.

Csak késő estére varták őket haza.
— Telepedjék le kisé, s gyujtsion rá egy szivarra. En most ünnepelek.

Egy ujjonnan megjelent sárga kötésű folyóirat feküdt előtte, a lapok között elefénsont papírvágó-kés. Olvasás közben vágta fel a füzetet.

— Honnan jön? Mi az újság az önök világában? — kérde Repin. Föl szándékoznak benünkét robbantani, s éppen a kanócot jött elhelyezni?

— Nem olyan veszélyes, felelt Andrej. A munkások gyúléson voltam.

— Ugy? Hát mennek valamire velük, kérdezősködött Repin.

— Hogyne, különösen az utolsó esztendőben. Repin nagy érdeklődéssel figyelte.

— S azt találják, hogy erőlködésüknek van valami gyümölese?

— Hogyne! szölt Andrej. Másképp bele se fognánk.

— Óh, leggyakrabban hasztalan dolgok után török magukat, szölt Repin.

Repin született nemes ember volt. S mint a rabszolgotartó kaszt tagja nevelkedett. Eppen azért teljesen osztotta nemzedéke legjobbjainak előítéletét, hogy feneketlen szakadék választja el a ta-

nult osztályokat a küzködő tömegtől. Mint jogtanácsos a politikai perekben többször találkozott parasztokkal és munkásokkal, akik művelt ember-társikkal teljesen egyetértettek. Ez egészen új volt előtte. Hanem egy fecske, sőt még tíz fecske sem csinál nyarat. Epp oly hitetlen volt mint azelőtt, s örült, hogy többet hallhat a dologról, még pedig olyan embertől, aki azt minden részletében ismeri.

Komoly figyelemmel hallgatta Andrej elbeszélését, s meglegedetten bólogott ősz fejével.
— Kezdetnek igen szép, szölt végre. Igen reményteljes munka s az egyedüli, amelyet feltétlenül helyeslek. Nagyon köszönöm ezt a tudósítást.

Sokszor vitattak már meg politikai és forradalmi kérdéseket. Leánya összes barátai közül az öreg ügyvéd Andrejt szerette legjobban s legszívesebben beszélgetett vele. Természetesen soha sem bírtak megegyezni. Még sem fájt ez nekik sokkal jobban megértették egymást, mint a többiek. Andrej jelleme némileg kiegyenlítetté közöttük a karkülönbséget.

— Hanem most már mennem kell — szölt felkelve Andrej. Végig szaladok a parkon, talán rájuk bukkanak. Mindenesetre üdvözlétem Tatiana Grigorjennának.

Sietve eltávozott.

Repin amint magára maradt, felnyitotta könyvét, hogy olvasását folytassa. Ma este nem bírt olvasni. Leányára gondolt s a tragikus Dilemmára, amelyre forradalmi hajlamának okvetlen vezetnie kell.

Repinék Zina révén megismertek Boris-sal, s érintkezésben voltak a legfőbb összeesküvőkkel. Az ügyvéd háza géopontja volt a szellemi életnek s szabad sajtó híján itt értesültek legjobban az összeesküvők a békésebb elemek véleményéről.

Egyik-másik közülök barátságot kötött Repin leányával, akit alkalmasint pártjuk jövendő tagjául szemeltek ki.

Életét adta volna, hogy megmentse; de

hogy? Tiltsa meg neki, hogy találkozzék az összeesküvőkkel s gátolja érintkezésüket? Epp oly erkölcsi lehetetlenség volt számára leányát kényszeríteni, hogy kerülje őket, mint megtagadni segítségét, amely nagy bajt okozhat neki a rendőrséggel. Azután mi haszna a tilalomban, a mesteresség elzárásnak, mikor a levégőben volt a ragály? Sok szülő megpróbálta ezt a kétségbeesett módszert, de milyen eredménnyel? Föltámadni látták gyermekeiket saját tekintélyök ellen, s haragban, ellenségekként hagyni el a szülői házat. Nem, történiék bármí, az ő leánya soha se tekintse apját ellenségének. Semmiképp sem akadályozta meg szabadságát, s csak erkölcsi befolyására számított, hogy visszatartsa egy olyan lépéstől, amelyet egyszersmind vakmerően s reménytelennek tartott. Egidyeid azzal hitette magát, hogy képes ellensúlyozni a külső befolyást. Később azonban változást vett észre, amely rendkívül nyugtalanította. Felt, hogy közel jár már a rettegett perc, s tehetetlenségének kínos érzete marta lelkét, amint töprengve ült nyitott könyve mellett.

IX. FEJEZET.

Az új megrt.

Andrej megváltoztatta tervét. Ahelyett, hogy a parkban szaladgáljon barátai után, egyenesen Léna szállására ment. Ha még nincsenek ott, bizonyára eljönnek vascorára. Meggyorsítottalépteit, hogy egy pillanatot se veszítsen a várt élvezetből.

Hanem a mai nap a családások napja volt. Nem voltak otthon s azt sem hagyták meg, hogy mikor érkeznek. Andrej mégis szerencsét próbált s várt.

Léna szegényesen butorozott szobája gyönyörűen feküdt. Az ablakra egy hatalmas vén akáo vetette árnyékát.

Alig egy negyedórai várás után nyikorgott a kapu s Andrej hallotta György vig kacaját a lépcsőn, azután egy másik hangot, amelynek hallatára szíve hevesebben dobogott.

(Folytatás következik.)

a főcélja, hogy kiszorítsák a női hallgatókat, de általában is minden lehető elkövetnek az egyesületek a feminizmus térdhódításának a megakadályozására. A new-yorki egyetemi nőgyógyász-klub megválasztotta nemrég disztagóját *Wutingsang* amerikai kínai nagykövetet, továbbá *Rhodes Cecil* és *Lord Kitchener* is. A jelmondata: *Mindent a férfiakért.* A new-yorki nőegyletek csak mosolyognak a diák urak erőlködésén; a napokban tartottak ebben az ügyben egy nagy meetinget majd tanácskozásra gyűltek össze és megbeszélték, mily álláspontra helyezkednek a misogyn ifjúsággal szemben.

† **A Craig-nos-i kastély.** *Patti* Adelináról, amióta *Cederström* svéd báróhoz ment nőül, elvéve lehet csak valamit hallani, olyannyira, hogy a londoni előkelő társaság már hiábavaló fáradságnak tartja, hogy a báróné estére meghívja. Ugy látszik, hogy nagyon sokáig élvezi a nagy énekesnő a mézeshegyeket *Cederström* báróval, aki tudvalevőleg harmadik férje, s akivel egy londoni gyógyintézetben ismerkedett meg, amelyben az masször volt. Mióta a házaspár nászujróról éveket ezelőt visszatért, szakadatlanul a walesi *craig-i-nos-i* kastélyban élt, ahol az utóbbi időben teljesen elzárkóztak a külvilágtól. Vig élt folyt ezelőt a díszes kastélyban. Vendégeknak jóbarátoknak egész serege gyönyörködött a művész nő építette remek kis színház előadásiban, amelyekben gyakran résztvevett maga *Patti* Adelina is. Most mindennek vége van. A szolgazemélyzet számát „leszálították” ötvenre, a park pusztá és elhagyott, vendégeket, jóbarátokat nem fogadnak. A kastély urnöve és ura senkinek a számára nincs honn, s a színházat is egyetlenegyszer nyitották ki hat hónap óta egy jótékony célú hangversenyre, de azon sem vett részt a nagy énekesnő.

† **Szén a napban.** *Rowland*, angol tudós, már régebben írt arról, hogy a napban is van szén, de ez csak hipotézis maradt, mert nem tudta bizonyítani. Mint a Természettudományi Közlöny írja, az amerikai *Yerkes*-csillagvizsgálón negyven hüvelyes óriási távcsővel és kitűnő rácsos spektroszkóppal megállapították a közeimuliban a szén jelenlétét a nap chromoszférajának szinképében. Ez a szinkép öt csíkből áll, melyek közül a zöldet már 1897-ben látták, a sárga csík jelenlétét pedig csak 1899-ben állapították meg. A megfigyelésekből kiderült, hogy a nap szénrétege nagyon kicsiny és közvetlenül a nap fotoszféráján nyugszik. A kitűnő műszereken kívül a levegő tisztasága is hozzájárul, hogy a szénspektrum látható legyen és ebből magyarázható, miért nem akadtak olyan sokáig a szénre a napban.

† **Önkéntelen fogás.** Kellemetlen kalandot éltek át *Opffer* Emil, dán újságíró és *Hoy* Ottó színész *Copri* szigetén, ahol világörülmi utazásukban tartózkodtak néhány napig. A *kék barlang* felé ezveket egy délután, hogy megcsodálják annak szépségeit, de miatt benn tartózkodtak, óriási vihar keletkezett, villámlani, menydörögni kezdett s pokoli sötétség lett egyszerre a barlangban s a két utazó hiába akart azonnal távozni, mert a kijáratot elzárta a víz. A vihar oly magras korbaosolta a barlang patakját, hogy nem tudtak rajta áthalolni. Az újságíró kétségbeesésében a vízbe ugrott, hogy uszva meneküljön, de a víz forogata mindannyiszor visszasodorta őt. Belátta a két utazó, hogy bele kell önkéntelen fogásukba törődniök, stoikus nyugalomban várták tehát a jövőt. Tíz-tizenkét óra telt el így, egyszerre a barlang ismét kékés kezdett lenni és fényugár jelentette a barlang foglyainak, hogy a bejárat ismét szabad.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

Iparegyesület. Az Országos Iparegyesület iparpártolási szakosztálya ma délután ülést tartott, amelynek iótárgya a báró *Atal* Béla halála által megüresedett szakosztályi elnöki állás betöltése volt. *Mattekovits* Sándor végrehajtó bizottsági elnök nyitotta meg az ülést és a bizottság nevében gróf *Széchenyi* Imrét ajánlotta az elnöki tisztre, mint olyant, aki ugy egyéniségénél, mint társadalmi pozíciójánál fogva kiválóan alkalmas arra, hogy a szakosztály tevékenységét vezesse és az iparpártolás ügyének a magasabb társadalmi rétegeket is megnyerje. Erre a szakosztály egyhangulag nagy lelkesedéssel gróf *Széchenyi* Imrét a szakosztály elnökévé kiáltotta ki. Gróf *Széchenyi* Imre az ülésbe meghívatrán, a megjelentek éljenzése közt foglalta el az elnöki széket. Beköszöntő beszédeben körülbelül a következőket mondotta:

„Nem tudja, minek köszönheti a választást, mely előtt, mint kiváló megismerés előtt meghajlik. Egész színtelen bevalja, hogy az ipar terén nem szakértő. Ézen a téren igen kevés tapasztalattal rendelkezik, sem szolgálhat mással, mint egy kis jóakarattal

és azzal a meggyőződéssel, hogy az iparpártolás terén sokat lehet tenni. Az iparpártolás eszméjének megvalósításához két feltételt tart szükségesnek. Az egyik az, hogy a magyar közönséget rábírájk arra, hogy egyforma feltételek mellett azt az iparcikket vegye, ami magyar. A másik feltétel az, hogy oly magyar ipartermeket kell termelni, amely megállja a helyét. Az első feltételnek a közönségben, a másik feltételnek az iparban kell megtenni. Amidőn a kitüntető választást elfogadja, ezt csak azzal a kikötéssel teszi, hogy mindkét feltételt meglesz. Mert ha meggyőződik arról, hogy bármelyik feltételt meg nem valószínű, akkor egy óráig sem marad tovább ebben az állásban. De reméli, hogy éppen ennek az egyesületnek a működése következtében annyira fejlődtek a viszonyok, hogy az iparpártolásnak mindkét feltételét meg lehet teremteni. Örömmel vállalja el ezt az állást még azért is, hogy ő, aki az *agrarius* időkorhoz tartozik, megfogja azt a rólógást, hogy az *agrarius*ok ellessége az iparnak; mert meg van róla győződve, hogy az összes termelési tényezők érdekei közösek és csak valamennyi tényezőnek összetartása teremtheti meg az ország gazdasági felvirágzását. (Eljenzés.)

A szakosztály lelkes éljenzéssel adozott gróf *Széchenyi* Imre nagyrdekü beszédének. (A filés másik tárgya a *Magyar Ipar* melléklapjának, a *Hazai Beszterzsi Forradásoknak* további kiadásá ügyében való határozathozatal volt. Dr. *Soltész* Adolf titkár felolvasta *Gelléri* Mór igazgatónak írásban benyújtott tervezetét, melyet tetszéssel fogadtak.

A „*Kosmos*” közgyűlése. Ma tartotta a Kosmosnyomda és lapkiadó-részvénytársaság dr. *Kán* Béla elnökelete alatt közgyűlést, melyen a részvényesek nagy számmal jelentek meg. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az általános közgazdasági panasz és a vállalatot ért veszteségek miatt az üzlet tovább nem folytatható. Ennek folytán az igazgatóság és a felügyelő-bizottság fölmintenyelt megadása után a közgyűlés egyhangulag elhatározta a vállalat felszámolását. Erre vonatkozólag a közgyűlés megállapodott abban, hogy csak egy felszámolóval viteti keresztül a felszámolást. E célra megválasztották felszámolóul dr. *Kán* Béla kir. tanácsost és megbízták az ingatlan és a gyár-felszerelésnek a kapott vételi ajánlat értelmében szabad kézből való eladásával. A felügyelő-bizottság tagjaivá *Gajary* Gézát, dr. *Virág* Gyulát és *Lukács* Józsefet választották meg.

Vasutak bevételei. A Déli Vasut bevétele december két harmadában 2.460,048 korona (+ 200,422), az Osztrák Magyar Allamvasuté 2.306,118 korona, (+ 51,210) volt.

Szösszárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda*-*pesten* pénzben 42.— korona, áruban 42,50 korona. *Bécsben* 40,60, illetve 41,20 korona.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasártéri vásári pénzár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 900 darab, magyar tehén: 342 darab. szerbiai ökör 682 darab, szerbiai tehén 74 db, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 114 drb, bika 49 darab, összesen 2161 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökör — darab, fejős tehén 78 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártág, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 58.— K-tól 64.— K-ig, kivételesen 66.— K., 100 kilónként élő súlyban, középminőség 52.— K-tól 56.— K-ig, silányabb minőség 46 K-tól 50 K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 48 K-tól 54.— K-ig, kivételesen — K-ig. Silányabb minőségű 42 K-tól 46 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőség 60 K-tól 66.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 52 K-tól 56.— K-ig, silányabb minőség 46 K-tól 50 K-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőség 48 K-tól 58.— K-ig, kivételesen 64 K-ig, silányabb minőség 40.— K-tól 46.— K-ig. Bika jobb minőségű 50 K-tól 60.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 42.— K-tól 48.— K-ig. Bivaly 30 K-tól 42 K-ig, kivételesen 46.— K-ig. Magyar tehén 38.— K-tól 52.— K-ig, kivételesen — K-ig. Tarka tehén 42.— K-tól 52.— K-ig, kivételesen — K-ig. Mind 100 kilónként élő súlyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendű — K-tól — K-ig, kivételesen — K-ig métermázsánként, — K-tól — K-ig páronként, közép minőségű — K-tól — K-ig 100 kilónként — K-tól — K-ig páronként, silányabb minőség — K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól — K-ig páronként. Hizlali való ökör fehér 100 kg.-kint — K-tól — K-ig. Fejőstehén keresztetett szines 180 K-tól 220 K-ig darabonként, bonyhádi faj 280 K-tól 320 K-ig darabonként, kivételesen — K-tól — K-ig. Igás bivaly — K-tól — K-ig páronként. Vágómarhából 500 darabbal kevesebb volt felhajtva, mint a múlt héten, de mivel a szükséglet is jóval kevesebb, az árak változatlanok maradtak; azután jó minőségű marhák eladása ment gyorsabban. Bikák és bivalvok ára 2 koronával métermázsánként banyatott. Fejőstehenekben a vásár, dacára a csekély felhajtásnak, lanyha volt, mert a tejszükséglet apadt.

Borjuvásár. 1900. évi december hó 27-én. (A budapesti marha vásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borju 97 drb, leölt borju 39 db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, név-*vendékmárha* 39 darab, bárány élő — darab, leölt bárány 10 darab. Arjegyzések. — Belöldi élő borju I. rendű 88—92 l-ig, kivételes 04 i. II. rendű 78—84 l-ig, 1 kilónként, leölt borju I. r. — l-ig, II. r. — l-től — l-ig, kivét. — l. kilónként levonas nélkül. Bécsi leölt borju — l-ig. Növendék marha 51 l-től 55 l-ig, I. r. — l-ig, középminőségű 45—49 l-ig, alárendelt 36—41 l-ig, 1 kilónként, Bárány élő — k., leölt bárány k., kivételes ár — k-ig páronként. — Elő bárányokért 11—14 korona páronként. Az egészen minimális felhajtás folytán üzlet nem fejlődhetett, a készlet igen gyorsan elfogyott.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konsumvásár Arjegyzése 1900. évi december 27. Készlet 500 darab. Elértékelt 1500 darab. Összesen 2000 darab. Eladott 1500 darab. Maradt 500 darab. Napi árak: 120—130 kilogramm súlyban 74—80 koronaig, 220—280 kilogramm súlyban 80—88 koronaig, 320—330 kilgr. súlyban 84—90 K-ig. Öreg nehéz páronként 400—600 kiló: 80—88 koronaig. Malac 50—100 kgrig 7.—80 korona. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a felhajtás 1031 darab juh volt. Az árak nagyon gyengék. — Árak kilogrammonként: kiviteli juh 40—46 fillér, kiv. — fillér, selejtes juh — fillér.

Bécsi szurómarhavasár, december 27. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3698 drb borjut, 3963 drb élő sertést, 3596 drb levá-gott sertést, 252 drb levágot juhot, 311 drb bárányt.

Borju élénkebb, gyengébb felhozataira 4—6 fillérral drágább, levágot borju gyenge.

Eladási árak: Levágot borju 72—90 fillér, elsőrendű 92—103 f. kiv. — fillér, élő borju 60—80 fillér, elsőrendű — fillér, legelsőrendű — fillér, fiatal sertés — fillér, kivételesen — f., levágot nehéz sertés 86—97 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsirra hizalt sertés fillér, könnyű sertés 76—88 fillér, elsőrendű süldő 84—112 fillér, élő juh — fillér, levágot juh 60—76 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 10—24 korona, kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, december 27.

A buzaüzlet megerőmög hangulatban nyílt meg. A forgalom 18.000 métermázsát tett, árváltozás nélkül. Tengeri tartott, zab és rozs szilárd.

Eladottok:

Buza. Tiszavideki: 600 mm. 79 k. 7 K. 92½ l. 850 mm. 78.5 k. 7 K. 80 f. 450 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., 400 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., 400 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., 400 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., 700 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 500 mm. 78.5 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 78.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 67½ f., 300 mm. 77.5 k. 7 K. 67½ l., 200 mm. 78 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 l., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 60 l., 300 mm. 77.5 k. 7 K. 67½ f., 300 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 45 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 400 mm. 76.8 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 25 f., 200 mm. 74.7 k. 7 K. 25 f.

Erdélyi: 100 mm. 76.5 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 76.3 k. 7 K. 32½ f., 100 mm. 75.4 k. 7 K. 10 f.

Rakárúru: 6300 mm. 77 k. 7 K. 40 f.

Bihari: 100 mm. 77 k. 7 K. 30 f.

Fehérmegyei: 600 mm. 79 k. 7 K. 75 f.

Mind három hónapra.

Tengeri: 100 mm. 4 K. 80 f., 200 mm. 4 K. 80 f., 100 mm. 4 K. 75 f.

Rozs: 150 mm. 7 K. 02½ f., 100 mm. 7 K. 10 f., 200 mm. 7 K. 15 f.

Zab: 400 mm. 5 K. 95 f., 100 mm. 5 K. 80 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki	6	75	7.20	76	7.40	7.75
"	"	75	7.30	76	7.40	7.80
"	"	77	7.45	78	7.60	7.90
"	"	78	7.50	79	7.65	7.95
Fehérmegyei	"	75	7.10	76	7.20	7.50
"	"	76	7.20	77	7.30	7.60
"	"	77	7.30	78	7.40	7.70
"	"	78	7.40	79	7.50	7.80
"	"	79	7.50	80	7.60	7.90
Pestvidéki	"	75	7.10	76	7.20	7.50
"	"	76	7.20	77	7.30	7.60
"	"	77	7.30	78	7.40	7.70
"	"	78	7.40	79	7.50	7.80
"	"	79	7.50	80	7.60	7.90
Bánági	"	74	7.15	75	7.25	7.55
"	"	75	7.25	76	7.35	7.65
"	"	76	7.35	77	7.45	7.75
"	"	77	7.45	78	7.55	7.85
"	"	78	7.55	79	7.65	7.95
"	"	79	7.65	80	7.75	8.05
Bécsi	"	77	7.50	78	7.60	7.90
"	"	78	7.60	79	7.70	8.00
"	"	79	7.70	80	7.80	8.10
"	"	80	7.80	81	7.90	8.20

Egyéb gabonafajták	Kilós	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Mons új elsőrendű		70—72	0.35
" másodrendű			0.70
Arpa új tiszta		04—02	0.75
" ágéti való		04—06	0.30
" sorfűzére való		04—06	0.70
Zab		39—41	0.20
Tengeri			4.55
" bányai			5.45
" másodrendű			5.75
Bécsi			5.30
Köles			5.—

A határidőszület folyamán a következő kitések történtek:
 Buza áprilisra . . . 7.51—7.52
 Buza októberre . . . 7.66
 Rozs áprilisra . . . 7.29—7.30
 Zab áprilisra . . . 5.81—5.82
 Tengeri májusra . . . 4.94—4.95

Déli egy óraker a következő záróárakat állapított meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengeri májusra, Repce) and Price (pénz, ár).

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengeri májusra, Repce) and Price (ár).

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde meglehetősen változatlan volt, gyér forgalom mellett. A zárlat csendes volt.

Járadékok tartottak voltak, ellenben helyi értékek eluanyagoltak.

A déli tőzsde semmi változást nem mutatott s csendesen zárult.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde csendes.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 673.90—674.60. Osztrák-Magyar Államvasut 671.—671.75.

Osztrák-Magyar Államvasut 671.—671.75. Jelzálogbank 429.50—431.—. Koronajáradék 93.21—93.30 korona.

A déli tőzsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 680.—680.50. Osztrák hitelrészvény 673.25—674.25.

Osztrák-Magyar Államvasut 670.25—671.25. Koronajáradék 93.20—93.75. Jelzálogbank 432.50—433.—. Déli vasut 111.— korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni részvény 630.—635.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 671.75. Magyar hitelrészvény 680.—. Leszámitoló bank részvény —. Rimamurányi vasútrészvény 485.50. Osztrák-Magyar államvasut 689.50. Közúti vasut részvény 591.—. Villamos vasut részvény —. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzeri hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-tályamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—43.— korona, vörös aprószemű 53.—55.— korona, vörös erélyi —. korona, vörös búságsági —. korona, középszemű 60.—63.— korona, nagyszemű 65.—68.— korona. Disznózsír: budapesti: 57.—57.50 korona, vidéki —. korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki —. korona, városi 4 darabos 42.—43.— korona, 3 darabos 46.—47.— korona, füstölt —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona 190 darabos —. korona, 100 darabos 16.—16.50 korona, 85 darabos 17.—17.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.—14.50 korona, 100 darabos 15.—15.50 korona, 85 darabos 16.—16.50 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18.25—18.50 korona, szerbiai 16.25—16.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Külföldi kedvezőbb hírekre ismét javult az irányzat.

Déli tőzsde meglehetősen szilárd maradt.

Zárlat gyenge Berlinre és üzletellen.

Bécs, december 27. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 116.95. Tiszai és szegedi kölcson sorsjegye 139.50. Magyar vasuti kölcson ezüstben 99.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 424.—. Rimamurányi vasútrészvény 484.—. Magyar koronajárdék 93.05. 4% os Magyar földteherm. kötvény 92.—. Magyar hitelbank részvény 677.—. Magyar nyeregemény kölcson sorsjegye 166.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 352.—. Magyar kereskedelmi bank 2592. Magyar cukoripar —.

Bécs, december 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/10 os papírjárdék 98.65. 4% os osztr. aranyjárdék 117.50. 1860-iki sorsjegye 135.50. Osztrák hitelsorsjegye 396.—. Angol-osztrák bank 270.—. Bécsi bankjegyek 401.—. Osztrák-magyar bank 1696. Déli vasut 110.—. Dunagőzhajózási részvény 742.—. Dobányrészvény 294.—. Császári és királyi arany 11.39. Német bankváltók 117.67. 4 2/10 os ezüst járdék 98.50. Osztrák koronajárdék 93.60. 1864-iki sorsjegye 198.—. Osztrák hitelintézet részvény 671.75. Unionbank 545.—.

Osztrák Länderbank 407.50. Osztrák-magyar államvasut 669.—. Elbavölgyi vasut 474.—. Alpeisi bányarészvény 435.—. 20 frank. arany 19.12. Londoni váltóár 240.15. Bécsi Tramway Lütt B. 233.—. Bécsi Lomay Ltt A. 241.50. Lipót köhő —. Az irányzat nyomott.

Bécs, december 27. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 672.—. Magyar hitelrészvény 678.—. Angol-Osztrák bank 270.—. Bécsi bankjegyek 401.—. Union bank 546.—. Länderbank 408.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 669.75. Lombard 110.—. Elbavölgyi vasut 474.50. Északnyugati vasut részvény 461.50. Dobányrészvény 294.—. Rimamurányi vasut 485.—. Alpeisi bányarészvény 435.—. Májusi járdék 98.65. Magyar koronajárdék 93.05. Török sorsjegyek 105.50. Német birodalmi márká 117.73. Napoleon d'or 19.31.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 27. (Tőzsdei tudósítás.) A vasipar helyzetéről szóló kedvezőtlen jelentések és az utólipőnek drágulása kohó- és bányarészekben realizációkra készítettek a spekulációk. Az árfolyamok ennek következtében tetemesen hanyatlottak. Bankok jobban tartották magukat. Járdékok, spanyolok kivételével, jól tartották magukat. Kanada közli svájciak élénkek, amerikaiak egyenlőtlenek. Vasutak Pacific-részvények a december harmadik hetéről kimutatott 4000 dollányi bevételi többletrel szilárdak. Northern-Pacific-részvények New Yorkra bányadukt. A belföldi vasutak közül a dortmund-gronau-i és a kelet-porsországi vasut részvényei gyöngültek. A második tőzsdéorában bányarészek tovább hanyatlottak. Utólipőpénz 61 2/10. Magánleszámitólistai kamatláb 4 3/8 %.

Berlin, december 27. (Zárlat.) 4 2/10 os papírjárdék —. 4% os osztrák aranyjárdék 99.75. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák-magyar államvasut 142.90. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.80. Magyar vasuti beruházási kölcson 101.25. Alpeisi bányarészvény —. Disconto-Commandit 175.60. Általános villamosági Edison 189.75. Gelsenkirchener 180.20. Laura-kohó 197.75. 4 2/10 os ezüstjárdék 98.25. 4% os magyar aranyjárdék 98.10. Osztrák hitelrészvény 210.50. Déli vasut 26.—. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.25. 4% os új orosz kölcson —. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 95.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 149.25. Harpeni 169.25. Az irányzat gyágyadt.

Berlin, december 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjárdék 98.10. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák hitelrészvény 210.50. Osztrák-magyar államvasut 240.90. Déli vasut 26.—. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek 216.25. Buschtienhradi —. Orosz bankjegyek —. (Utolsó.) Lombard —.

Hamburg, december 27. (Zárlat.) 4 2/10 os ezüstjárdék 98.10. 1860. sorsjegye 136.—. Déli vasut 26.—. 4% os osztrák aranyjárdék 100.—. Osztrák hitelrészvény 211.—. Osztrák-magyar államvasut 143.50. Olasz járdék 94.80. 4% os Magyar aranyjárdék 98.20. Az irányzat gyöngült.

Frankfurt, december 27. (Zárlat.) 4 2/10 os papírjárdék 98.10. 4% os osztrák aranyjárdék 93.75. Magyar koronajárdék 93.80. Osztrák-magyar bank 121.60. Déli vasut 26.10. Elbavölgyi vasut 113.—. Londoni váltóár 203.85. Bécsi bankjegyek 116.10. Villamos részvény 126.—. 3% os magyar aranykölcson 81.—. 4 2/10 os ezüstjárdék 98.65. 4% os magyar aranyjárdék 98.10. Osztrák hitelrészvény 211.60. Osztrák-magyar államvasut 143.30. Északnyugati vasut —. Bécsi váltóár 848.60. Párisi váltóár 813.50. Unio bank —. Alpeisi bányarészvény 219.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, december 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárra. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 211.30. Osztrák-magyar államvasut 143.80. Déli vasut 26.25. Osztrák aranyjárdék 171.90. Olasz járdék —. Laura-kohó 200.50. Harpeni 196.—. Discont —. Alpeisi —. Bécsi bankjegyek 116.—. Bányarészek csendes.

Páris, december 27. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4% os osztrák aranyjárdék 100.50. Osztrák Länderbank —. 3% os francia járdék 101.50. Ottomanbank 540.—. 3 1/2% os francia járdék 103.05. Alpeisi bányarészvény —. Déli vasut —. 4% os magyar aranyjárdék 101.—. Párisi bankrészvény 1070. Olasz járdék 95.80. Francia törleszt. járdék 100.70. Osztrák földhitelintézet részvény 1225. Török dohányrészvény 375.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 27. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül súlyban) 90—92 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felül súlyban) 96—97 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 95—96 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 94—95 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felül súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felül súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felül súlyban) 90—92 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 82—84 fillérig.

ronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felül súlyban) 90—92 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 82—84 fillérig.

Seriálislétszám 1900. december 24. napján volt készlet 35.003 darab. — 1900. december 25. napján felhajtott 1041 darab. 1900. december 26. napján elszállított 1802 darab. 1900. december 27. napjára maradt készletben 34.742 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, december 27.

A középeurópai maximum Európa déli felét borította el és lassan visszahúzódik délkeletre, míg északon egy új maximum nyomult be, amely visszazsúrolta a depressziókat északnyugatra. Az idő európaszerint száraz volt. Jelentősebb csapadékok csak a Keleti-tenger és a Riga-öböl környékén esett. A hőmérséklet nyugaton emelkedett, északra lettem pedig erősen süllyedt. Nálunk az idő borus, ködös, száraz, a hőmérséklet néhány fokkal a fagypont körül ingadozik. Kiülés: Borus, vagy ködös idő várható, fagypont körüli hőmérséklet, és az ország északi felében csapadékkal.

Viz állás.

Table with columns: Location (Inn, Duna, Bács, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orava, Magyarfalva, Zsolna, Trancsán, Sereg, Sz-Gothárd, Eszvár, Gfr, Dráva, Zala, Mura, Száva, Eszék, Szamos, Kraszn, Latorca, Labores, Ung) and Water Level (Dec. 24, Dec. 27, m é t e r).

Alkalmi ajándékok!

Levélpapírkülönlegességek, diszlelévpapírok, egyszerű és családi dobozok a legkülönbözőbb változatosságokban, disztárgyak, levelezőlap-albumok, karácsonyfadíszek

Rigler József Ede

papírneműgyár Városi raktárak: részvénytársaság V., Erzsébet-tér 19 IV., Egyetem-tér 5-6

Társasjátékok, írószaktali készletek, írómappák és írószerek, emlékek, képes- és festőkönyvek, festőszekrények, disztomb, fali-észebnaptárak. * Gyár: VI., Rózsa-utca 55. *

Nyilatkozat.

A nagymélt. cs. kir. közigazgatási bíróság 1899. október 14-én kelt 8130. számú és a nagymélt. cs. kir. kereskedelmi minisztérium 1899. december 26-én kelt 62828. számú döntvénye alapján ez a megjelölés:

„J. Klaps-toll“

a bécsi ipar- és kereskedelmi kamara védőjegyjárolomában a mi részünkre van szójelzőnek beiktatva és csak nekünk áll kizárólagos jogunkban ez a megjelölés: a védőjegyjogunknak minden egyes csorbítás ellen a védőjegytörvény (B. T. T. 19. sz. 1890. jan. 6.) 23. és 25. §-ai és a védőjegy-novella (B. T. T. 108. sz. 1825. jul. 20.) 2. §. határozmányai alapján teljes erélytel fogunk eljárni.

Carl Kuhn & Co. Bécsben. gyári raktár: I. Stephansplatz Nr. 6.

Advertisement for Dr. PALOCZ I. specialist, featuring text: Ezen gyógymóddal az egész test megszabadul, a kóranyagot, vér megtisztul és az idegek megerősödnek. TITKOS BETEGSÉGEKET ideg- és nemi bajokat, sebeket, húgyvesztést, magömlést, elcsúszott férferőt (impotenciát), a hajók és öntörlesztés következményeit, mindenféle bőrbetegségeket és mindenféle szepszégűbakták (kormetk) és a víz bűzét kiküszöbölő gyógyg.

Oleó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtos fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, ó-német stíl	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	16
1 éjjeli szekrény, fényezett	8	1 hálószoba, matt díofa	100
1 mosdó, 2 ajtos, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	130
2 szekrény, 2 ajtos, díofa, matt	30	1 garnitúra csépe vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	26	1 garnitúra selyem-behuzat	80
1 éjjeli szekrény, díofa, márvánnyal	8	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenz, 4 ajt, fiókos, faragott, márv.	46	1 szalonasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márvánnyal és tükör	28
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	12		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorkokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelege
Budapest, Erzsébet tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyek kívánatra ingyen és bérmentve

Zártajánlati verseny csódtömegárukra.

Vb. Grossmann Adolf hőmézovásár-helyi közadós csódtömegéhez tartozó, Hódmező-Vásárhelyen és Orosházán leltározott különböző norinbergi, diszmu- és rövid-áru-cikkék és üzleti berendezések a csódtömegválasztmány rendletéből zárt ajánlati verseny útján fognak eladatni és pedig:

1. A hőmézovásár-helyi fő-üzletben és raktárakban 1—2781 tétel alatt összeírt különféle áru-cikkék, melyek a csódtömegválasztmány 84101 korona 88 fillér beszerzési árral és 28517 korona 31 fillér beszerzési árral vannak felvéve.
2. A hőmézovásár-helyi csódtömegválasztmány 2782—2789 tételei alatt felvett üzleti berendezések, melyek a leltárban 5484 korona beszerzési árral és 1600 korona beszerzési árral vannak felvéve.
3. A hőmézovásár-helyi csódtömegválasztmány 2790—2791 tételei alatt felvett vásári áru-cikkék, melyek a leltárban 880 korona beszerzési árral és 130 korona beszerzési árral vannak felvéve.
4. Az orosházi főközlekedés és raktárakban 1—1658 tétel alatt leltározott különféle áru-cikkék és üzleti berendezések, melyek a csódtömegválasztmány 56830 korona 02 fillér beszerzési árral és 1104 korona 80 fillér beszerzési árral vannak felvéve.

Zártajánlatok a fent 1—4 tétel alatt felsorolt összes áru-cikkre és ingóságokra együttesen és külön egyes tételekre is beadhatók.

A zárt ajánlati versenyben résztvevők tartoznak a fentebb feltüntetett beszerzési 10%-át készpénzben, vagy óvadék képes értékpapírral ajánlatuk beadásakor bánatpénz fejében alulírott tömeggondnoknál letenni.

A zárt ajánlatok alulírott tömeggondnokhoz 1901. év január 14-ik napjának délutáni 11 órájáig beadandók. Az ajánlatok felett a csódtömegválasztmány még azon napon határoz a kikérek ajánlatuk el nem fogadottat, bánatpénzök azonnal visszaadatik.

Az, kinek ajánlata elfogadottat, tartozik a vételárat 8 nap alatt, vagyis 1901. év január 22-ik napjának déli 12 órájáig alulírott tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni, minek megtörténte után a megvett áru-cikk és ingóságok neki átadatik fognak. A vétel után járó kincstári illeték vevő által fizetendő.

Ha az, kinek ajánlata elfogadottat, fizetési kötelezettségének eleget nem tenné, bánatpénzét elveszti s költésére és veszélyére új ajánlati verseny tartatik.

A csódtömegválasztmány az eladás tárgyát képező áru-cikkre és ingóságokra sem mennyisége, sem minőségéért szavatosságot nem vállal s fenntartja magának a jogot a zárt ajánlatok szabad mérlegelésére s a mennyiben a felajánlott vételárat elfogadhatónak nem találja, a csódtömegválasztmány más módon való értékesítésére.

A csódtömegválasztmány alulírott tömeggondnok ügyvédi irodájában bármikor megtekinthetők s jelentkezés esetén, úgy a hőmézovásár-helyi, valamint az orosházi üzletek és áru-raktárak is megtekinthetők.

Kelt Hódmező-Vásárhelyen, 1900. év december 18-án.

Dr. Endrey Gyula,
ügyvéd, tömeggondnok.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista
gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugycsőfolyást, húgyhólyagokat, bujakerek sebeket, syphilist, ennek következményeit, maekas borbájokat és az önfertőzésből támadt hólyagbetegségeket.**

Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) egy fiatal, mint egykorú egyneké. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelékre díjtalanul válasz; kívánatra gyógygyógyezek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dobány-utca sarok, I. emelet).
Bejárati a lépcsőnél. *Külső várótermék.*
Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőzéses utóbbait, az elgyengült férfui, magümléseket, a bujakerek utókövetkezményeit, nőknél fehérhólyagot, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a megatlanság egyik főokozója és borbátogósegekét szigorú új gyógy mód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész. és szülész-tudor, volt császári, kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig este délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolattik és grótyaszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön várótermék.
Ugyanott megjelöni és a szerző: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NEPHEZES ÉRTÉKTARTÓ** (már a Földön kiadott) népszerű és nem betegségek és szesz-összeíró gyógyszerkezeléshez című könyv, volt ára 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ft befizetés mellett bérmentve vagy 90 kr. utánérék mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemét öntözés. — III. Az önfertőzés és az álljoli magümlés. — IV. Hugycsőfolyás (trippér) és hugycsőszűkület. — V. A bujakerek megbetegedései. — VI. Fehérhólyag. — VII. Elgyengült férfui. — VIII. Női magümlés. — IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtünyezője a prostitúció.

* NEW-YORK *

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1899. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	1 milliórd 166 millió korona
Evi bevétel	258
1899-ben a biztosítottakkal kifizetett	109
1899-ben kötött új üzletek összege	698
Tiszta fölösleg 1899. végén	204

Az 1899-ben a biztosítottakkal kifizetett nyeresémyszálalékok összege **14 millió koronára** rugott.

A New-York a múlt világgal összes országában bir flókokkal. A New-York költvénye megtámadhatatlan a kiállítás napjától fogva.

Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9—II., New-York palota.

Dietrich és Fia

es. és kir. udv. szállítók Budapest, tea- és rum nagykereskedők gőzüzere berendezett likörpár és cognac-páreida, franciá módra.

Gyár, központi iroda és megrendelési cím: BUDAPEST, X., KÖBÁNYA, FÜZÉL-U. 30. SZ.

Kizárólag eredeti bevitelt kínál orosz- és Ceylon-teák szabadon és csomagolva. Jamska rum, barna és fehér. Ananász rum, Brazília rum, és más különleges csomagolások. Száraz és édes szőlőpálcák. Saját gyártmányú és eredeti külföldi cognacok n. m.: Martell, Duvergoy, Matignon, spanyol-cognac stb., Arnao, Aliaoch, eredeti orosz, Lithor különleges n. m. Altvater, Bodocamp, aranyvíz, legelső-könyv, Aszli nővény, Vianho, Kontusovka, hordozási, amsterdami, beige- és hollandi likörök, obery brandy gyömbör stb., Absynthe, Szilvium, bortörköly, sörborász, Hollandi ananász püneh kivonat, Benedictine, Chartrouse, zöld és sárga. Huntley- és Palmers-féle tea-sütemények, Kávé 2 1/2 és 5 kg. zacskókban, Cokoládék és csanak Eucharistól, kínai és japán tea- és papír-cikkék, alabástragapó (Fárgyócs), Faravantes (Fárgyócs), téakészletek, Teafőző-utak, számozók. Spanyol és magyar borok.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Saját gyártmányú likörökkel Szonai majolika-korcsokban is kaphatók. Ujévi kiállítás kínai és japán mü- és iparműveket VI., Andrássy-ut 53. szám alatt üzletünkben.

Cs. és kir. udvart. tea-, rum- és cognac-rajtárak: IV., Koronaheroe-utca 30., Szervizút mellett. VI., Andrássy-ut 33., Nagymező-utca sarkán. IV., Kizyó-tér 6., O felsejő helyén. VII., Kerepesi-ut 26., az ortz-társaság palotájában.

Hirdetmény.

Gabona és élelmények soronkívüli szállítáására az üzlet. 55. §. 3. pontjának alkalmazására és a rakodási idő lezárására vonatkozó, valamint egyéb korlátozó intézkedések beosztására. A nagy, kir. államvasúti igazgatóságra közli, a f. rum, és más különleges csomagolások, léptető azon határozatok, melyek szerint a Fiumába és vámkülföldre rendelt gabonaszállításnyok és élelmények soronkívüli szállítatnak, míg a bol- és a magyar-osztrák forgalomban feladásra kerülő kocsirakomány teherárúkra nézve a szállítási határidő tekintetében az üzlet. 55. §. 3. pontja alkalmazatik, valamint hogy azonnal el nem fuvarozható vámkülföldre rendelt egyes szállítványok onkai ideiglenes megőrzésre fogadjanak ol; és végre, hogy a rakodási idő 9 nappal órára korlátoztatik f. évi december hó 14. napjától kezdve hatályon kívül helyezették.

Ebből folyólag jelzett naptól kezdve a szállítványok felvételére, továbbítására és rakodására az üzletbizonylati és díjtalank általános határozatnyal ismét korlátozás nélkül megvált. Budapest, 1900. december 18. Az igazgatóság. (Utánnyom nem díjazatik.)

Várkonyi Deszö

Szegény legények.
A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés ez, amelyet a régi újságírók gárdájának ezen lehetséges tagja gyönyörű hamisítatlanul magyar nyelven anyai közvetlenséggel írt meg, hogy igen élvezetes olvasmányt szolgált. Ara 2 korona, bérmentes küldéssel — a pénz előzetes befizetése esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható a „Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18.

Cooper. Bórhárisnya.

8 szinnyomatu képpel és ugyanoly borítékkal, köve (4 kor.) ... 2 kor. Fekete tónusnyomatu képpel és borítékkal, köve (2 kor. 80 fill.) 1 kor. 40 fill. — Az Utmutató. Amerikai beszély. 8 szinnyomatu képpel és ugyanoly borítékkal, köve (4 kor.) ... 2 kor. Fekete tónusnyomatu képpel és borítékkal, köve (2 kor. 80 fill.) 1 kor. 40 fill. — Vadlós. Beszély az amerikai indiánusokéitéből. Fordította Vaebott Sándorné. 8 szinnyomatu képpel és ugyanoly borítékkal, köve (4 kor.) 2 kor.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18.

AZ IFJUSÁGNAK

nincs kedvesebb, alkalmasabb, értékesebb ujévi ajándék a jó könyvnél.

Egész sora a szebbnél-szebb könyveknek áll rendelkezésre a közönségnek. Párátalán olcsó, mert 50 fillértől kezdve 6-8 koronáig minden korteli megtalálja a magának valóit. A következőket különösen ajánljuk.

I. Fiúknak.

A búrok hazájában. Irta: Gauss V. ... 2.50 kor. Délihálok. Irta: Tábori R. ... 2.50 kor. Hős fiúk. Elbeszélés a magyar szabadságharcból. Irta: Rákosi V. Al-bunkiadás ... 6.— kor. Elhagyottan. Irta: Malot H. Albumkiadás ... 6.40 kor. Nagypapóknál. Irta: Benedek Elek ... 4.— kor. Robinson Kruczo. Átdolgozta Sebök Zs. 4.— kor. A kis Kelemen története. Irta: Rákosi Jenő ... 3.20 kor.

II. Leányoknak.

Szelvész kisasszony. Irta: Tutsek A. ... 2.50 kor. Szeretet. Irta: Gaal Ida ... 2.50 kor. Alfabunkiadás. Irta: Szabóné N. J. ... 6.— kor. Othon. Irta: Malot H. Albumkiadás ... 6.— kor. Rozsák között. Irta: Tutsek Anna. Albumkiadás ... 5.60 kor. A piros bóbítások. Irta: Szabóné N. J. 5.60 kor.

III. Kis gyermekeknek, kezdő olvasóknak.

Az én meséskönyvem. Irta: Gogus Ida. 50 mese. Pompás, nagy alaku könyv 2.40 kor. Ugyanaz 100 mesével ... 4.80 kor. Arany abécé. Irta: Pósa bácsi ... 3.— kor. Képes abécé. Irta: Egri György ... 3.— kor. Apa meséi. Irta: Benedek Elek ... 2.40 kor.

Végül ott a **Filhères könyvtár** száz kötete. Ezek ár költenként 50 fillér s a legkiválóbb magyar írók könyveit hozza. Egy ilyen **Filhères könyvtár**-kötet is kedves karácsonyi ajándék a maga szines beállításával.

Méltóval hangsúlyozzuk, hogy párátalán szép, olcsó és kitünő könyvekről van szó, melyek ligazi lelki gyönyörűségére és órmédro szolgálnak a magyar ifjúságnak. — Minden könyvet portómentesen küldünk, ha annak ára és 20 fillér előre utalványoztatik.

Singer és Wolfner

könyvkereskedése

Budapest, Andrássy-ut 10. szám.

Ugyanott megrendelhető:
Az Én Újságom. Képes heti gyermeklap. Szerkeszti: Pósa Lajos. Negyedévre 2 korona. Teljes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Az Üstökös

a legrégebb, legkedveltebb magyar élclap.

Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.

Megjelenik minden héten temérdek képpel.

Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Mufjos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, trefás versek stb.

Előfizetési ára: negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal: V. ker., Kálmán-utca 2. szám, „Pallas”-nyomda. Múltványaszámok kívánatra ingyen küldetnek.

A

BUDAPESTI NAPLÓ

ingyen biztosítja előfizetőit

BALESET ELLEN.

Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 kor. erejéig,
rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérkép. VI., Kemnitzer-u. 10. végzi.

☛ Minden előfizető, régi és új egyaránt ☚

jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

A BUDAPESTI NAPLÓ ELŐFIZETŐI

karácsonyi ajándékkul gazdag tartalmu

DISZES NAPTÁRT

kapnak.

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyed-
évre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala

József-körút 18.